

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Dolgo polje šte. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 16 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah snaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

DANAŠNJA ŠTEVILKA OBSEGA 12 STRANI.

Klerikalni poslanec dr. Verstovšek roko v roki z nemškim deželnim odborom v boju proti slovensko-narodnemu županu.

Celje, 25. julija 1912.

Mi štajerski Slovenci imamo žalostno čast, imeti za politične voditelje ljudi, ki se ne sramujejo, se posluževati nemške pomoči, kadar se jim gre za uničenje slovenskih naprednjakov. Če gremo gori od Korošca pa mimo Benkoviča doli do Verstovška, povsod in vedno ista pesem: Če se gre proti Slovencu-naprednjaku, jim je dobro tudi zavezništvo najzagrizenejšega Nemca, samo da dosežejo svoj namen. Mislimo, da je dovolj, če spomnimo samo na zavezništvo dr. Benkoviča in dr. Ambroschitza v boju zoper slovensko tiskarno v Celju. V novejšem času je zašel med te žalostne junake tudi »radikalec« dr. Verstovšek.

Kdor čita klerikalno časopisje, najde tam črno na belem, da ni Slovencem bolj krivične naprave, kakor je štajerski deželni odbor. Je to brez dvoma resnica, — zato bi si vsak pameten človek mislil, da ne more biti slovenskega človeka, pa magari je klerikalec, ki bi klical ta deželni odbor na pomoč zoper slovenskega rojaka. In vendar se je to zgodilo. Junak te za naše razmere značilne in za naš narod sramotne igre je dr. Verstovšek. Evo:

V letu 1911. je znani klerikalni črnogledi svederc in ovaduh na Rečici napotil poslanca dr. Vrstovška, da je ta zahteval od deželnega odbora v Gradcu nepričakovano pregledanje občinske in ubožne blagajne občine Kokarje.

Komisar deželnega odbora dr. Kóban je ob svojem pregledovanju dne 7. sept. 1911 v Kokarjih dognal, da se računski blagajniške knjige tega dne res niso vjemali z gotovino, katero je imela občina naloženo v poštni hranilnici na Dunaju, toda iz edinega vzroka, ker je župan Praznik Josip, mesto da bi si bil za tekoče občinske potrebe sproti nakazoval občinski denar iz Dunaja, rajše občino začasno sam zalagal s svojim denarjem brez obresti, dočim je občinski denar ležal na Dunaju obrestovan na korist občine. Župan je bil namreč do tega dne založil za občino nekaj nad tritisoč kron svojega denarja zlasti, da je pobotal tekoče izplačilo za šolsko poslopje na Gorici.

Nadalje je dognal imenovani komisar, da se ni pred več leti pod prejšnjim županom neko posojilo Južnoštajerske hranilnice v znesku 2900 K zato vknjižilo med občinske dohodke, ker takrat občina še ni bila v zvezi s poštno hranilnico in je dal takratni občinski blagajnik vknjižiti v občinsko blagajniško knjigo le one zneske, katere je on v resnici sprejel, tega posojila pa on ni sprejel, temveč ga je imenovana hranilnica po nalogu županstva nakazala iz Celja naravnost v Gornjiograd, da se je tu z njim pobotal občinski dolg pri Posojilnici. Stanje dohodkov in stroškov občinskega premoženja se torej tu ni niti za vinar izpremenilo, temveč se je občinski dolg le prenesel iz Posojilnice na Južnoštajersko hranilnico. V dejanskem oziru je bil torej tudi tu red. Dasi je imenovani komisar pregledal občinske račune za 7 let nazaj, ni mogel prav ničesar najti, kar bi le količkaj opravičevalo sumničenje klerikalnih ova-

duhov na Rečici in dr. Verstovška. Obratno! Komisar deželnega odbora dr. Kóban je izjavil, da je dotlej še povsod, kjer je na podlagi pritožb pregledoval občinske uprave, našel kakšen manjši ali večji nered, zlasti da so ponekod rabili župani občinski denar začasno za svoje gospodarstvo, v občini Kokarje pa je proti vsemu pričakovanju našel ravno obratno, da je župan zalagal občino na svojo škodo z lastnim denarjem in čestital je županstvu z željo, naj bi pač bilo pri vseh občinah v deželi vse v tako lepem redu.

Deželni odbor je na to po preteku več mesecev doposlal občini nek nemški dopis, katerega je županstvo vrnilo z zahtevo, naj se mu dopišlje v smislu zakona dopis v slovenskem jeziku.

Dasi je bil deželni odbor že leta 1906. na tožbo občine Kokarje od državnega sodišča zaradi preziranja slovenskega jezika obsojen, ni on tudi tokrat ustregel pravici slovenskega jezika, temveč je izdal občini novi nalašč nemški odlok, v katerem je sicer priznal, da je občinsko premoženje dejanjsko pravilno, a ker se blagajniška knjiga ni dne 7. sept. 1911 vjemala s stanjem občinske gotovine v poštni hranilnici na Dunaju, nadalje, ker se pred leti ni neko posojilo zapisalo med dohodke občine in ker ni županstvo odgovorilo na njegov nemški dopis, se obsodi župan Praznik Josip v plačilo stroškov pregledovanja v znesku 73 K 54 vin.

Z ozirom na ta odlok je takoj hitela klerikalna »Straža« v svojem umazanem nagonu namigavati kokarskim občanom na slabo gospodarstvo z občinskim premoženjem, zlasti je hotela s tem dokazati, da je bilo sumničenje ovaduške garde na Rečici proti občinskemu odboru med kokarskimi občani ob času občinskih volitev opravičeno.

Župan Praznik Josip je na rečeni odlok vložil na deželni odbor protivlogo, seveda v slovenskem jeziku, v kateri se je skliceval na ugodni uspeh preiskave in mu je z dokazi obrazložil njegovo krivično ravnanje ter je odločno zahteval preklic tega odloka; zlasti je vprašal deželni odbor, če ima on v svoji sredini katerega odbornika, ki bi zalagal deželo s svojim denarjem brez obresti, kakor je bil on nesebično zalagal svojo občino in če bi bilo pravično, da bi se mu zato naložili stroški pregledovanja deželnih računov. Ker ni deželni odbor na to protivlogo ničesar odgovoril in da bi se s čakanjem na njegov odgovor ne zamudil predpisani rok, je vložil župan radi tega proti deželnemu odboru tožbo na upravno sodišče na Dunaju.

Pozvan od upravnega sodišča, naj se izjavi, si je deželni odbor hitel s tem pomagat, da je v neki svoji seji sklenil, spregledati županu plačilo stroškov 73 K 54 vin. ter jih pobotati iz deželnega zaklada. S tem je izpodmaknil županovi tožbi pravno podlago ter dosegel, da je upravno sodišče nadaljno postopanje ustavilo.

Ko je deželni odbor naznanil svoj sklep županu Prazniku Josipu, je ta vložil pri deželnem odboru protest rekoč, da ga on ni prosil za spregledanje plačila teh stroškov, temveč izrecno za razveljavljenje in preklic krivičnega odloka, in da nima njemu deželni odbor ničesar spregledati ter ničesar odpustiti, on torej to spregledanje in odpuščenje odločno odklanja in zahteva znova preklic odloka.

Deželni odbor pa seveda molči skrit v par-ketnih dvoranah.

Po zakonu mora stroške preiskave občinske blaga ne plačati krivec oziroma ovdaj telj. Ker tu ni bilo krivca, bi bil moral deželni odbor te stroške naložiti ovaditelju, poslancu dr. Verstovšku, ki bi naj zahteval povračilo od rečiških ovaduhov; toda deželni odbor je hotel tu nepostavno izjemo, hotel je varovati poslanca Verstovška ter udariti zavednega slovenskega župana, ki pa je ndarec izpodbil.

Župan Praznik Josip je vložil radi te zadeve proti Verstovšku tudi tožbo pri sodišču; toda imunitetni odsek državnega zbora na Dunaju je zavlekel sklepanje o tem, ali se naj poslanec Verstovšek izroči sodišču ali ne. V tem času je zadeva zastarela, in tako sta oba, deželni odbor in on, ušla nadaljnemu zasledovanju.

Vsa zadeva kaže žalostno sliko moralne propadlosti klerikalcev, ki so skušali s krivim natočevanjem po časopisih in z ovadbami vzeti čast županu in občinskemu odboru kokarskemu ter se objednem ponudili nemškemu deželnemu odboru v Gradcu dobro došlo priliko, da je tudi ta skušal zavijati resnico s plašcem neresnice ter črniti slovensko občino. Toda odločnost občinskih činiteljev te najbolj zavedne občine na Sp. Štajerskem je bila tako velika, da se jim je črna nakana izjalovila, morali so se umakniti v svoje ovaduške kote na Rečici in v Mariboru, odkoder bodo svoje zvijače ob drugih priložnostih dalje spletali, in da se je moral tudi deželni odbor umakniti.

Kokarski občani zdaj lahko spoznajo, kje je resnica in kako umazane duše so ti njihovi slabi svetovalci v sosednji Rečici. Davkoplačnikom cele dežele je s tem doprinešen dokaz, kako sega deželni odbor proti postavi v njihov žep, kadar se hoče izogniti zameri katerega četudi slovenskega klerikalnega poslanca in kadar bi rad škodoval pravicam slovenskega jezika. Klerikalni poslanci seveda ne bodo te zadeve svojemu tovarišu na ljubo spravljali pred deželni zbor, kajti njim so več njihove osebne in strankarske koristi na srcu nego koristi naroda.

(Op. uredb.: Ta članek si naj dajo za klobnk oni samo-Slovenci, ki še vedno vernjejo v klerikalno politično poštenost. Komur pa to ne odpre oči, pa naj spi naprej spanje političnega zaspanca.)

Jz političnega sveta.

Češko-nemška pravna pogajanja so odgodena do jeseni. Listi obeh strank naglašajo, da se ho na jesen na vsak način posrečilo doseči spravo med Nemci in Čehi. Naši alpski Nemci so silno zadovoljni in srečni, da se sprava ni že zdaj dosegla. Zakaj oni bi bili najrajši, da se sploh ne bi dosegla, ker dobro vedo, da bo potrkala na vrata naše notranje politike rešitev jugoslovanskega vprašanja, v prvi vrsti doseženje sprave med Slovenci in Nemci, v istem trenutku, ko bo med Čehi in Nemci sklenjen mir. V tistem trenutku pa tudi morajo Nemci prenehati s svojo politiko nasilstva in političnega ropca.

Na Hrvaškem se vrši te dni razprava proti Jukiću, ki je izvršil znani napad na komisarja Čuvaja, in proti njegovim tovarišem, ki so bili baje v to »zaroto« zapleteni. Vsi hrvaški časopisi, ki poročajo o razpravi resnico, so vsak dan zaplenjeni.

Podružnica LJUBLJANSKE
KREDITNE BANKE, CELJE

sprejema **vloge** na vložne knjižice in jih obrestuje po od dne vloge do dne dviga brez vsacega odbitka. — **Rentni davek** plačuje banka iz svojega.

4 1/2 %

Beleške.

Gospodinjna šola kranjske kmetijske šole v Ljubljani. Meseca oktobra se otvori petnajsti tečaj te šole. Pogoji za sprejem so natisnjeni v „Kmetovalcu“. Prošnje za sprejem je vložiti pri glavnem odboru kranjske kmetijske družbe v Ljubljani do 10. septembra.

Sadovi ščuvanja proti Sokolstvu. V Charvatih na Moravskem pase ovčice župnik Zajic, vreden tovariš naših slovenskih božjih namestnikov. Kakor našim župnikom in kaplanom greni življenje Sokolstvo in napredno gibanje sploh, tako je tudi temu Zajcu zagrenil življenje sijajni sokolski zlet v Pragi. Mesto da bi na prižnici oznanjeval božjo besedo, je blatil Sokolstvo, ščeval proti njemu ter slikal Sokole kot framazone in nevarne prekučuhe. Ta pridiga je vzbudila splošno nevoljo in ogorčenje med poslušalci, ki so trumoma zapuščali cerkev. Po službi božji pa je prišel k župniku župljan J. V. ter mu sporočil, da izstopi iz katoliške cerkve, češ, da on zahaja v božji hram, da sliši božjo besedo in lepe nauke, ne pa hujskajočih, političnih govorov. Če bo ta dogodek župnika poučil, da bo pametnejši, bo pokazala bodočnost.

Sokoli in čuki. Mariborski duhovniški list „Slov. Gosp.“ — pisan neumno kot noč! — priobčuje v zadnji številki članek „K našim Orlom“, kjer med drugim trdi, da so Čuki že nadkrilili Sokolstvo glede kakovosti in glede števila. Tako se tolažijo ti revčki, ki hočejo 11. avgusta kazati svojo revščino v Št. Jurju ob juž. žel. kamor vabijo (dobesedno po „Slov. Gosp.“) vse „svobodomislece“ Slovence. (Morda pa pridejo čuki tja celo že z znaki Svobodne misli?) Vso duševno revščino tega člankarja pa dokumentira stavek: „Našega orla je rodila zavest, da se v liberalnih telovadnih organizacijah prezira in zapostavlja kmečki in delavski stan.“ Ali naj se še s takimi norci pripravimo?

Zaveza avstr. jugoslov. učiteljskih društev ima svojo XXIV. letno skupščino dne 10. in 11. avgusta t. l. v „Narodnem domu“ v Celju. V soboto ob 10. uri dop. je seja upravnega odbora, popoldne ob pol 2. uri zboruje delegacija, ob 8. uri zvečer se vrši v veliki dvorani koncert, ki obeta izreden užitek. V nedeljo ob 9. uri dop. se vrši glavno zborovanje in po glavnem zborovanju je banket. V ponedeljek je izlet v Savinske planine. Ture se določijo po dogovoru v Celju.

Priljubljeni odbor za glavno skupščino Zaveze avstr. jugoslov. učiteljskih društev vladno vabi na koncert, ki se vrši v soboto, dne 10. avgusta t. l. v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celju. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 2 K. Vspored: 1. Adam: „Si j' etais roi“, ouvertura. Žalski salonski orkester. 2. a) E. Adamič: Vasovanje, b) H. Vogrič: Lahko noč, moška četverspeva, poje Št. Jurski kvartet. 3. R. Wagner: Melodije iz opere „Tannhäuser“. Žalski salonski orkester. 4. H. Sattner: Zaostali ptič, b) L. Hudovalnik: V celici, samospeva s spremljevanjem klavirja. 5. Suppé: Boccaccio-potpouri. Žalski salonski orkester. 6. Beriot: Fantasie Ballet 2 op. 105, violin solo s spremljevanjem klavirja. Svira g. Anton Nerat, spremlja g. Ciril Pregelj. 7. a) dr. Benjamin Ipavic: E, tedaj! Mešan zbor. b) dr. Anton Schwab: Kanglica. Mešan zbor s spremljevanjem klavirja in harmonija. 8. a) J. Offenbach: Orfej, ouvertura, b) Ciril Pregelj: Na vasi, koračnica. Žalski salonski orkester.

Za občni zbor učiteljske Zaveze je Učiteljsko društvo za celjski okraj izvolilo poseben pripravljalni odbor, ki je pridno na delu. Vse želje glede prenočišč in prijave k banketu je naložiti na predsednika pripravljalnega odbora: nadučitelj Fran Brinar, Gotovlje, pošta Žalec. Ker je v Celju sedaj višek letoviške sezone, bo šla radi prenočišč precej trda. Obračamo se tem potom na požrtvovalno gostoljubnost cenjenih privatnih krogov, da dajo za eden večer postelje na razpolago.

Spodnještajerska jubilejska dijaška ustanova. Priobčili smo naznanilo, naj se prošnje za podpore iz te ustanove položijo do 15. avg. t. l. pri g. notarju Bašu v Celju. Vsled pomote pa smo pisali, da so podpore namenjene samo Slovincem iz Spodnje Štajerske. To moramo popraviti tako, da se po ustanovnem pismu podpore smejo deliti revnim pa pridnim slovenskim dijakom brez ozira na njih rojstni kraj ali domovinstvo. Dijaki smejo podpore dobivati tako dolgo, da dobijo plačane javne službe.

O koleri že zopet poročajo iz Ogrskega. Pojavilo se je tam že zopet par slučajev.

Avtonomija srbske pravoslavne cerkve v deželah pod krono sv. Štefana (na Ogrskem) je odpravila ogrska vlada. Za vladnega komisarja bo baje imenovan patrijarh Bogdanović.

Prazniki. Ministerstvo je odredilo, da ostanejo prazniki Svečnica, Sv. Jožef in Marijino oznanjenje vkljub temu, da jih je cerkev odpravila, šole prosti.

Sestanek vseh naprednih abiturijentov (narodno-napredne, narodno-radikalne in socialistične struje) se priredi 15. in 16. septembra v veliki dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani. Na dnevnem redu so sledeči referati: 1. Narodni radikalizem. 2. Sokolstvo in narodni radikalizem.

Spravna pogajanja na Ogrskem. Pogajanja med opozicijo in vladno stranko so dozorela že v toliko, da se je nadejati uspeha. Opozicija stavlja te le pogoje: Odstop vlade, odstop grofa Tisze in celega predsedstva poslanske zbornice, temeljita korektura vseh protizakonitosti potom novega sklepa državnega zbora, in volilna reforma na podlagi splošne in enake volilne pravice.

Italjansko pravno fakulteto hoče vlada zdaj vendar počasi ustanoviti v Trstu. Začasno jo hoče priklopiti neki laški trgovski šoli. Izpitate pa bi slušatelji teh pravnih predavanj vseeno morali delati v Gradcu. Nemci so s tem sedaj zadovoljni, in je očitno, da je to njihovo maslo. Zakaj na drugi strani že kažejo kopito: v zahvalo za to, da Nemci v to privolijo, naj bi jim dala vlada s privoljenjem Lahov nemško pomorsko šolo v Trstu. Sicer se pa čuje, da Italjani sami (posebno klerikalni) niso s to rešitvo zadovoljni in bodo baje v jeseni boj nadaljevali.

Japonski cesar umrl. Dne 29. jul. je umrl japonski cesar Mutsuhito, star 59 let. L. 1867. je nastopil, 15 let star, vlado. Je bil 120. naslednik vladarske rodbine Džiumu Teno, ki vlada na Japonskem že od 660. leta pred Kristusom. Ker s prvo ženo ni imel otrok, si je vzel poleg nje (kakor to japonska postava pripušča) še druge žene, s katerimi je imel 5 sinov in 8 hčerk. Izmed sinov živi samo še prestolonaslednik Jošihito, rojen 31. avg. 1879, ki je vzgojen čisto v evropskem duhu. Vlada cesarja Mutsuhita pomeni preobrazbo starega Japana v moderno državo, pomeni silni kulturni in gospodarski napredek te države, vladane danes skozinsko po načelih evropske politike.

Štajerski deželni zbor. Graški listi poročajo 30. jul.: „Ustavoverno veleposestvo v štajerskem deželnem zboru se sestane začetkom avgusta k razgovoru o delazmožnosti štajerskega deželnega zbora in o dozdajnih pogajanjih. Na podlagi tega se bodo uvedla pogajanja s strankami. Upanje je, da se bodo mogli do začetka septembra določiti pogoji in podlage za spravo med Nemci in Slovenci.“

Homatije na Turškem. Vstaja Albancev.

V Turčiji se danes nihče več ne spozna, tako je vse narodbe. Na eni strani needinost v armadi. En del, takozvana »vojaška liga«, zahteva odstranitev Mladoturkov, razpust državnega zbora. Drugi, Mladoturkom udani del zopet tem zahtevam nasprotuje. Na tretji strani pa se Albanci nočejo udati. Pogajanja s komisijo, katero je poslala vlada k Albancem, da se doseže sporazum, so se glasom poročil z dne 30. jul. razbila in so Albanci odklonili vsa nadaljna pogajanja. Evo nekaj kratkih poročil:

Cetinje, 26. julija. Albanci so pretrgali brzovjavno zvezo med Skadrom in Dulcinijem, ter zavzeli vas Buri pri Skadru. Zbor albanskih notablov je prevzel v mestu v svoje roke vse oblastvene posle. V Djakovo so udrli Albanci iz plemena Gazi in Hrasnica pod poveljstvom Riza beja. Albanci imajo s sabo topove in brzostrelne puške. Vojashтво je prešlo v ustaški tabor. V Djakovu in Peči so razobesili vstaši poleg sultanove zastave tudi narodne albanske črno-žolte prapore.

Skoplje, 29. julija. Albanski vstaši so doslej zasedli ta-le mesta: Prištino, Djakovico, Prizren, Giljan in Vuči trn. Vsa ta mesta so zavzeli brez vsakršnega najmanjšega odpora. Vse turške posadke se še vedno nahajajo v teh mestih, ne da bi sploh skušale začeti boj z vstaši.

Skopje, 29. julija. Isa beg Boljetinac je je brzovjavno pozval poveljnika vojske v Mitrovici, naj mu nemudoma izroči mesto. Poveljnik je odgovoril, da mu mesta ne izroči, če pa bo Boljetinac naskočil mesto, bo dal nanj streljati s topovi.

Skoplje, 29. julija. Mutesafir v Peči je odklonil poziv Ise bega Boljetinca, naj mu preda mesto. Na to je odgovoril Boljetinac, da bodo Albanci zažgali mesto.

Skoplje, 29. julija. Glavni tabor albanskih vstašev je sedaj Priština. V albanskem taboru se nahaja tudi več Srbov, kakor n. pr. Hadžinika, Bogojevič in Pera Krstić.

Carigrad, 29. julija. Tu se je ustanovil tajni odbor mladoturških častnikov, ki groze v posebni spomenici s splošno vstajo za slučaj razpusta poslanske zbornice.

Skoplje, 29. julija. Na Kosovem je zbranih 60.000 upornih Albancev, ki so na posebnem zboru sprejeli spomenico, v kateri znova formulirajo svoje zahteve.

Carigrad, 30. julija. Danes se je novo ministrstvo predstavilo državnemu zboru, ter podalo izjavo, v kateri izreka prepoved, da bi se častniki udeleževali političnega življenja. Glede vojne z Italijo naglašava vlada, da je pripravljena skleniti mir, ako bodo mirovni pogoji v skladu s pravicami in častjo turške vlade.

Carigrad, 30. julija. Vlada se je baje odločila, da za vsako ceno razpusti državni zbor in si je v to že izposlovala sultanovo dovoljenje.

Solun, 30. julija. Pogajanja med upornimi Albanci in vladno komisijo, ki je bila v ta namen poslana v Albanijo, so se razbila. Albanci so odklonili vsa nadaljna pogajanja.

3. Vprašanje naraščaja na srednjih šolah. 4. Počitniška zveza. 5. Slovanstvo in Jugoslovanstvo. 6. Organizacija. 7. Naše delo v akademskih društev. Preskrbela se bodo brezplačna prenočišča. Vsakdo se naj naprej prijavi na naslov: „Abiturijentski sestanek, Ljubljana, poste restante“. Tudi po pojasnila se naj piše na ta naslov.

Uvedbo narodnih tečajev za one „liberalne inteligente“, ki pošiljajo svoje otroke v nemške šole, nam priporoča „Straža“. Povejte vendar njihova imena! Bodite prepričani, da jih bomo mi zaradi takega posopanja vsaj tako odločno obsodili kakor vi, če bomo videli, da je očitanje opravičeno. Sicer pa se nam zdi, da bi naj gopodje klerikalci uvedli tak tečaj za svojega poglavarja in generala dr. Šušteršiča, ki je svojemu sinu dal izključno nemško vzgojo. Začnite z dobrimi vzgledi!

Vročinske počitnice za popoldne je odredil dež. šolski svet za ljudske šole, ako kaže toplomer ob 11. uri dopoldne v razredu 25° C.

Iz kopališč. V kopališču Rogaska Slatina je sedaj menda višek sezone. Vse je prenapolnjeno. Vedno se oglašajo novi gostje, pa ne morejo več dobiti stanovanj. — V kopališču Gleichenberg je bilo do 23. jul. 2147 strank s 3005 osebami. — Kopališče Dobro je do 23. jul. obiskalo 247 strank s 428 osebami.

Iz sodne službe. Višjesodni svetnik Franc pl. Garzaroli v Celju je imenovan za predsednika okrožne sodnije v Novem mestu; na njegovo mesto v Celje pride Guido Visconti iz Celovca. — Za tolmača slovenščine pri graških sodnijah je imenovan davčni oficijal Ferdinand Kocuvan.

Kranjski deželni zbor je imel dvadnevno zasedanje. Prvotno se je mislilo, da je bil sklican zaradi deželnih električnih naprav, sedaj je pa jasno, da so ga dali sklicati klerikalci, da so si dobili dovoljenje, da sme deželni odbor prevzeti neomejeno jamstvo za zadrage. Baje so nekatere klerikalne zadrage v tako žalostnem položaju, da ne dobijo več kredita, zato jim hoče sedaj deželni odbor na ta način še podaljšati življenje.

Posredovalnica občeslovenskega obrtnega društva v Celju išče: 1 učenca za kovaško obrt, 1 učenca za tkalsko obrt, 2 učenca za pekarijo, 1 učenca in 1 pomočnika za fotografsko obrt, 1 učenca za kolarsko obrt in 1 učenca za sedlarsko obrt. Nadalje iščejo: 1 učenec mizarskega mojstra, 2 učenca pa ključavničarskega mojstra. Cenjene bralce prosimo, da nam naznanijo imena dečkov, ki bi imeli veselje do kake obrti, da nam s tem omogočijo uspešno poslovanje. Prav posebno pa se obračamo na vsa slavna šolska vodstva s prošnjo, da nam poslane formularje nemudoma izpolnjene vrnejo, ker je povpraševanje za učenci vodno večje, dočim se ti prijavljajo le v zelo malem številu. Opozarjamo tukaj na sklepe, ki jih je storilo nemško obrtno društvo na svojem letošnjem sestanku glede obrtniškega naraščaja, zatorej ne držimo rok križem, da nas naši nasprotniki ne prebite.

Slovenjegraški okraj.

Iz Šoštanja. (Malo dopolnilo k poročilu o 30-letnici Šaleške Čitalnice.) Na slavnostnem zborovanju je podal gosp. Davorin Vrečko tajniško poročilo o zgodovini in razvoju Čitalnice. V svojem zelo vestnem poročilu, zabeleženim tuintam z dobrimi šaljivimi odlomki iz „pritožbene knjige“ in raznih sejnih zapisnikov, nam je očrtal prvo dobo, ko še čitalnica ni imela pravega doma in je še životarila v gostoljubni sobici pri Basistu v Družmirju; dalje drugo dobo do društvene dvajsetletnice, ko postaja program čitalničnega delovanja že resnejši; prešel je k tretji dobi, ko je korak mladega društva že krepk in odločen, ko s smotrenim delovanjem posebno na dramatičnem polju in s človekoljubnimi prireditvami sploh hoče dvigniti duše odvisnih delavcev in kmečkega ljudstva na višjo stopnjo izobrazbe, da mu dá s tem primerno orožje proti nasprotnemu nemškemu navalu.

Po pljančevanju. V nedeljo sta delavec Martin Jeromel in hlapc Martin Krajnik v Št. Florjanu pri Doliču popivala, dokler sta imela denar. Med potjo domov sta se začela prepirati, in vsak je drugemu očital, da ga je zapeljal k pijaci. Krajnik je v prepiru potegnil nož in ga zasadel tovarišu v prsa. Jeromela so težko ranjenega prepeljali v bolnišnico.

V Dravi je utonil v nedeljo popoldne Helbl hlapec iz Vuzeince. Kopal je konja ter ga je zaneslo v vrtinec. Konj se je rešil, hlapec pa ne.

Iz Slovenjgrada. Mizar Fr. Kral iz Tržiča na Kranjskem je kupil hišo brivca Al. Zeilerja. Napravil bo veliko zalogo pohištva. — Bivši gostilničar Mat. Marth je kupil hišo Vinc. Januška; napravil bo tam branjerijo. Hišo Gvidona Tschebule je kupil vinski trzovec Janez Cafata iz Leskovca na dravskem polju.

Iz Šmartna ob Paki. Dne 25. avg. bomo imeli menda občinske volitve. Zato so zdaj klerikalci že par mescev po svojih mariborskih cunjah blatili našo požarno brambo. Za enkrat še bo menda sedajni župan obržal županske vajeti v rokah; a za prihodnjič menda že reflektira na to g. Fr. Steblovnik, ki je postal „slaven“ s svojo čepico od požarne brambe. Zakaj vkljub njegovi trditvi je vendarle res: 1. da je ni oddal, kakor

pravila društva zahtevajo, dasi ga je načelnik takoj po izstopu, ki se je zgodil pred štirimi, in ne kakor on trdi pred tremi leti (kratka pamet!), zanjo terjal; 2. da je šele letos poslal neko čepico, ki pa ni bila njegova, ampak — načelnikova.

Iz Slovenjgrada. (Ustanovitev konjerejske zadrage). Dne 21. julija t. l. se je sešlo precejšnje število posestnikov in prijateljev domače konjereje v dvorani okrajnega zastopa v Slov. Gradcu pod predsedstvom c. kr. okrajnega živinozdravnika g. Fr. Pirnata, ki je pozdravil, otvorivši zborovanje, vse navzoče, zlasti še odposlanca c. kr. družbe za deželno konjerejo na Stajerskem, g. pl. Schrota, prav prisrčno, izrazil svoje veselje, da zanimanje za domačo konjerejo takorekoč od dneva do dneva raste ter na to pojasnil, da se more le potem zadruga priti do zaželjenega cilja. — Po vsprejemu članov v zadrugo so bili izvoljeni v načelstvo sledeči gg.: Avgust Günther, Valentin Fišer, Franc Pirnat, Ivan Schöndorfer, Ivan Verčkovnik in Pavel Popič. K sklepu se je zahvalil predsednik vsem onim, kateri so k ustanovitvi bodisi na katerikoli način pripomogli ter je z željo, naj mlada zadruga živi, raste in cvete, zaključil zborovanje.

Ptujski okraj.

Pri Sv. Roku ob Sotli je padel z odra pri stavbi novega šolskega poslopja zidar Jože Gajšek in si je strl nogo ter dobil poškodba na vratu.

Javno ljudsko knjižnico v Rogatecu ustanovi „Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju“. Otvori se dne 18. avgusta po jutranji maši. Knjižnico bo pomagalo voditi „Politično in gospodarsko društvo za šmarsko-rogaško-kozjanski okraj“. Nekaj takega smo v Rogatecu krvavo potrebovali in hvaležni smo obem društvom, da sta se potrudili za ustanovitev.

Središče. Pri nas noče nobena Marijina družbenica več pred polnočjo spat iti, tako jih je kaplan zmešal. Začele so hoditi na „štrapac“. Škoda, da nisem deset let mlajši, bi jim bil vodja in kaplanu bi dve zvezdi prišil, da bi bil kaprol. Naš kaplan je čisto pozabil, da je Kristusov naslednik. Če bo še par let tu, ne bodo pri nas več fantje hodili na vas, ampak Marijine device, zraven pa kaplan.

Od Sv. Barbare v Halozah se nam poroča: Orožništvo preiskuje zadevo kaplana Berka, o katerem se govori, da je že več časa počenjal razne nesramnosti s šolaricami. Ko bo preiskava končana, bomo govorili dalje. Stariši, vi pa le pridno pošiljajte svoje hčerke k Marijini družbi, katere voditelj je kaplan Berk!

Sv. Barbara v Halozah. Župnik Vogrin je trdil svoječasno pri seji krajnega šol. sveta, da mora učitelj ob 9. uri zvečer doma biti. Zavrnilo se ga je, da učiteljstvo ne stoji pod njegovim nadzorstvom. Pač bi se moral župnik brigati za kaplana in organista. Ali mu je znano, kaj delata ta dva pri Lipasu? Mu je znano, da sta bila v nedeljo do pol 10. ure ponoči vsak s svojo ljubico v kaplanovi kleti in da sta paroma potem izginila za Korenjakovo krčmo v temi? — Stariši, pazite vendar boljše na svoja dekleta!

Iz Gruškoveca. Izobražen prismuknjenec pravi v „Slov. lažnjivcu“, da so naši društveniki prenemni in preleni, da bi kaj takega napravili, kakor kaplanovi junaki. Prosi pa tudi, naj bi ostali zvesti društvu, ki jih tako lepo izobražuje. Res lepo društvo! Že predsednik je tako neumen, da ne ve, da se pošteni in izobraženi ljudje pozdravljajo, ali pa tako len, da se ne more odkriti. Kaj pa še le njegovi junaki! Kakor divjaki so se vsuli pri naši veselici na plot okoli telovadišča, pomadrali vse, kar jim je bilo na poti ter zijali na naše igralce, ko mučeniki iz Feldhofs. Prav iz srca vam jih toraj privoščimo, ter želimo prav veliko uspeha na njihovi izobrazbi.

Sv. Vid pri Ptuj. Takajšnje šolsko vod. je nameravalo prirediti 4. avg. šol. veselico, katere čisti dobiček je namenjen za ubogo deco. Ker pa se veselica ne vrši pri posilnemcu Šošteriču, hoče ta na isti dan tudi napraviti veselico in sicer v korist Schulvereina. Pri tem seveda pravi ta poštenjak, da „za ubogo deco“. Njegov sin je šel v Ptuj in beračil ter prodajal listke za srečolov. Bil je celo tako drzen, da je opeharil nekaj zavednih Slovencev. Vsakdo naj poskrbi, da se ne posreči Šošteriču njegova nakana onemogočiti našo prireditev, ki se vrši dne 11. avg. popoldne pri gostilničarju Pernatu. Domačini, sosedge in narodni Ptujčani, pridite mnogobrojno!

V Ptuj je utonila pri kopanju v Dravi žilvilja Marija Mikša.

Pri Veliki Nedelji je neki avtomobil, ki je prišel iz Hrvaškega, do smrti povozil neko žensko.

Žetale. Piše se nam dne 29. julija: Takaj letos strašno uničuje grozdje plesen, oidium; nekateri vinogradi so popolnoma uničeni, up na dobro trgatav je splaval. Ubogi kmet! In sedaj imamo še povrh hudo sušo. Žito že dolgo let ni bilo tako slabo, in sedaj bo suša vzela vse druge pridelke. Hudo bo, če se kmalu ne zboljša. Pa v nedeljo smo imeli tu poslanca Jankoviča. Udeležba je bila sicer pičla, vendar pravijo ljudje, da bo zdaj dež in da znajo celo še gobe rasti. Od tistihdob namreč, odkar ni več Korošec za poslanca, ne rasejo več gobe v toliki množini. Za nekaj so vsaj ti ljudje dobri. — Sicer ni nič

posebno novega, le to še, da so ata Vogrin vsled neznačajnosti nekaterikov izvoljeni za šolskega načelnika.

Nevarni tatinski družbi vlomilec so prišli na sled pri Črni gori blizu Ptuja. Letošnje leto se je v tamošnji okolici zgodilo že mnogo vlovov in tatvin. Sedaj se je posrečilo zasačiti brata Franca in Jurja Plajnskeja in Franca Saješka. Drugi člani te družbe so še utekli.

Konjiški okraj.

Iz Konjic. Tu se se vršile 25. in 26. jul. občinske volitve. Izvoljeni so seveda nemški kandidatje, le v prvem razredu je za namestnika izvoljen tudi Slovenec geometer Rajmund Verbizh. Trije drugi Slovenci, ki so tudi kandidirali, so propadli.

Spoštuj očeta in mater! Kmečka fanta Filip in Pavel Novak v Oplotnici sta 23. m. m. cel dan popivala z dekleti v gostilni. Ko sta ju prišla oče in mati iskat in sta zahtevala, naj gresta sinova z njima domov, sta začela sina besneti, sta metala steklenice po sobi in v starše ter jih ranila. Pobilta sta tudi več šip na oknih. Seveda se bosta zagovarjala pred sodnijo.

V Zrečah pri Konjicah so 20. in 24. julija udrla tatovi pri posestniku Orašu in odnesli precej denarja. Orožniška postaja v tem kraju je krvavo potrebna.

Ljutomerski okraj.

Iz Radince. Tu je nedavno zgorelo domovanje posestnika Ploja v Hrastju-Moti. Prebivalci hiše so komaj rešili golo življenje. Škode je precej. Sumi se, da je nekdo zažgal. Ob istem času je gorelo na 3 krajih v okolici.

Iz Ljutomera. Letošnja vinska letina obeta biti prav ugodna. Kljub slabemu vremenu je vendar trs dobro in hitro odcvetel. Grozdja se mnogo kaže. Upajmo, da bo bogat in izvrsten pridelek poplačal trud in izdatke z vinogradi.

V Št. Jurju ob Ščavnici priredi kmetijska podružnica dne 4. avgusta veliko slavnostno zborovanje, na katerem se bodo podelila odlikovanina članoma družbe gg. Trstenjaku in Nemcu častne diplome in kolajne, g. Nemcu še poleg tega premija za vzorno knjigovodstvo. Predaval bo tudi strokovni učitelj g. Zidanšek.

Kmetijska podružnica v Vučji vasi priredi v nedeljo, dne 4. avgusta ob 3. uri popoldne v šoli zborovanje, na katerem se 1. ukrene, odkod se vzame primanjkujoči znesek za nameravano mostno tehtnico v Bučevcih, 2. pa govori potovalni učitelj g. Pirstinger, o praktični uporabi sadja in konzerviranju povrtnin. Njegovo predavanje bo zlasti za gospodinje zanimivo in koristno. Iste kakor tudi gospodarji, bodisi udje ali neudje, so v imenu odbora prijazno vabljeni k mnogostevilni udeležbi.

Mala Nedelja. Kmetijska podružnica priredi v nedeljo, dne 11. t. m. po rani službi božji v šoli gospodarsko zborovanje. Govori potovalni učitelj g. Pirstinger. Po predavanju zrebajo člani podružnice za nekatere kmetijske predmete.

Št. Jurj ob Ščavnici. Tu praznuje v nedeljo 4. avgusta g. župnik Kunce 40-letnico službovanja in 50-letnico župnikovanja.

Brežiški okraj.

Iz Št. Vida pri Plan. n. Naš g. župnik se mojstersko razume na protipostavno pretirane račune. Za poroko in dvakratni oklic nekega ubogega delavca je računil 8 K, dasi bi mu po postavi šla komaj desetina tega. Delavec je sicer svoto plačal, a je zahteval pobotnico, ki mu jo je župnik po dolgem prepiru z veliko nevoljo dal. Delavec se je pritožil na c. kr. okrajno glavarstvo. Smo radovedni, kako bo to razlagalo cesarsko postavo. Sramota za bogatega župnika, da se da pitati od reveža, ki ga tare beda in pomanjkanje.

Iz Sevnice. Dne 14. julija smo ustanovili pri nas z lepo slavnostjo najmlajšega „Sokola“ s slavnostjo, kakoršne Sevnica še ni videla. Z občudovanjem in hvaležnostjo se spominjamo kar na prvem mestu naših rodoljubnih dam, ki so k uspehu največ pripomogle. Obiskalo nas je poleg neštetege števila drugih gostov 15 sokolskih društev z 2 zastavama. Bilo je gotovo 250 „Sokolov“ v kroju. Sprevod, ki se je pomikal od kolovozna proti trgu, je bil povsod burno pozdravljen. Povsod navdušenje, povsod narodne zastave. Da je fabrika obesila na dimnik velikansko frankfortarico, nas ni spravilo iz ravnotežja. Dobro vemo da so hoteli izzvati nemire, da bi potem lahko vpili o krivici, ki se jim godi. Ne, hinavci, naša sokolska disciplina je prevelika. Pride čas, ko se bodete svoje neotesanosti še bridko kesali! Pred vzhodom v trg je pozdravil došle brate brat starosta Dernovšek, nato pa sevniki župan gosa. Mijo Starkl v imenu trga in gde. Cita Kuruk v imenu sevniki Slovencev. Nato se je vršil sprevod po trgu med dežjem cvetk in špkov raz okoli. Na sejmishču se je vršila javna telovadba in ljudska slavnost. Zahvala vsem, ki so se trudili za dober uspeh, in drugim gostom, ki so nas v tako velikem številu posetili. Na zdar in na svidenje!

Iz Sevnice. Nemškutarja poganja posebno pri naši sl. požarni brambi bujne cvetke. Ko je

odbor sevnikega „Sokola“ na dan slavnosti prosil za 4 može in za brizgalno, ki bi pazili, da se kje ne zaneti ogenj (blizu veselicega prostora je n. pr. kozolec poln žita in krme, hlev s krmo itd.), je načelnik g. Smreker to sicer dovolil, a moštvo potrebe ni uvidelo, in slišale so se celo celo besede: „Wir sind deutschnational“ (mi smo nemško narodni!). Končno sta vendar prišla dva moža. A baje sta morala od nemškutarških komandantov mnogo bridkih čuti. Si bomo zapomnili. Tudi pri požarni brambi mora zapihati drug veter.

Dobova. Pri nas so še tudi taki, ki sosedu ali zancu ali komurkoli hočejo s pestmi vteptati v glavo prepričanje, da imajo oni prav. Eeden tak je zopet nedavno moral to svojo navado plačati, da je v bližnjem varnostnem hotelu imel mesec dni zastoj hrano in stanovanje. Ljudje bi naj rajši nekoliko boljše porabili svoj dragi čas in namesto da se krog pretepajo, naj vzamejo v roke knjige ter se izobrazujejo, da ne bodo tako surovi. Take surovine bomo v prihodnje imenoma krtačili, da bo zginila sčasoma ta grda razvada.

Iz Rajhenburga. Naš silno politični kaplan Gaberc uganja zadnje čase stvari, ki jih ne moremo in ne smemo več molče prenašati. Tako n. pr. hujska služničad naprednih obitelji proti gospodarjem. Dekli ugledne Lenardove rodbine je nedavno pri spovedi dejal: »Brž ko mogoče moraš iti v stran iz te hiše, če ne, boš nesrečna!« Pozneje ji je pri neki priliki dejal: »Ali si še zmiraj tam? Ali ti nisem rekel, da moraš v stran iti?« In še pozneje je šla za enega člana imenovane rodbine po krstni list. Takrat ji je rekel ta zagriženec: »Taka hiša ni nič vredna, ki v Boga ne veruje«. Vprašali bi konzistorij: Ali se strinja s tem, da kaplan Gaberc v uradnih prostorih in pri uradnem poslu žali farane in hujska proti ugledni trški rodbini? (Op. ur.: Čudimo se, da si za tako predrzno žaljenje ne poišče cenj obitelj Lenardova pri sodnji primerne zadoščenja od tega nadutega kaplančeta!) — Kaplan Gaberc se pa hoče izkazati tudi kot dobrega rokoborca. V nedeljo 21. julija je v pijanosti v družbi s pismošo v gostilni vrgel nekega zidarja tako, da je razbil mizo in da je zidar nezavesten obležal. Upamo, da bo orožniško postajno vodstvo v tem slučaju samo storilo svojo dolžnost, ker bomo sicer našli drugo pot, da se bo zadeva morala preiskovati.

Celjski okraj.

Iz Celja. Ravnateljstvo juž. žel. je premestilo g. Fr. Papsta iz Celja v Gradec. To je posledica hujskarije nemških uradnikov-„tovarišev“. Vpliv nemškega volksrata pri ravnateljstvu juž. žel. raste vidno, naši klerikalni poslanci se pa preleni, da bi zbrali material po Spod. Stajerskem glede uradništva, postajnih napisov, izključevanja postaj itd. ter pritisnili na ravnateljstvo, da tu ustvari remediuro.

Južno stajerska hranilnica v Celju boče od 1. oktobra 1912 naprej vse hranilne vloge obrestovala od dne vloge do dne vzdiga po $4\frac{1}{4}\%$ na leto in narasle obresti, kakor dozdej pripisovala glavnici vsakega pol leta.

Iz Celja. Nov seznam telefonskih abonementov je izšel za Celje. V tem seznamu stoji pri Zvezni tiskarni „Schillerjeva cesta št. 3“. Celjsko posilnemštvo je vsled tega strašno razburjeno, češ da Schillerjeva cesta sploh ne eksistira, amak samo Schillerstrasse. Baje bo vsemogočni dr. Ambroschitz predstojnika celjskega poštnega urada kratkomalo odstavil.

Iz Celja. Tu se bodo mudili bodoče dni sledeči vojaški oddelki: od 4. do 11. avg. konjiški oddelek za strojne puške št. 11. (krog 40 mož in 40 konj), od 10. do 11. avg. tretji bataljon 47. pešpolka (kr. g. 180 mož in 8 konj), dne 12. avg. boš. herc. pešpolk št. 2. in lovski bataljon št. 21. (skupaj krog 1000 mož in 55 konj), dne 14. in 15. avg. pešpolk št. 7. (krog 750 mož in 40 konj); dne 10. in 11. avg. bodo prenočevali tu menda tudi deli 2. divizije dragonskega polka št. 5.

Za tretje porotno zasedanje so poklicani: kot predsednik dvorni svetnik dr. Bouvier, predsednik okrajnega sodišča, kot njegovi namestniki pa višji dobitnosodni svetniki Garzaroli, Roschanz in Wenediker.

Shod v Slivnici pri Celju priredi v nedeljo 11. avg. t. l. ob 3 uri popoldne pri „Vodebu“ „Politično in gospodarsko društvo za šmarsko-rogaško-kozjanski okraj“. Na dnevnem redu so razna zanimiva politična in gospodarska vprašanja. Slivničani in sosedge iz Sv. Štefana, Kalobja in Št. Jurja, pridite ta dan v Slivnico.

Sestanek slovenskih trgovcev se vrši v nes. hotelu dne 1. avgusta v gostilni gospe Jezovnik (Gorenji) v Ptujah pri Celju.

V Hrastniku je ob sel pretelk teden 17 letni fantek Sunk etc. Fant je bil udan različnim dekletom, vsled česar so ga starši v celni kazni, ker je bil kaznovan radi tatvine, in ga je pripeljala v smrt. — V poudeljk se je v bližnjem kraju udarjala Slovanka. Nosta je bila kos pomenja in je padla, pri čemer se je tudi njena mati Prepeljaj so jo na dom. — Pri kmetiju je 29. jul. utonil nek 18 letni otrok, kaj tega se do da es niso dobili.

V Jurklostru slavi tamošnji župnik g. Karl Tribnik dne 4. avg. 40-letnico mašništva.

Pri Štorah je utonil v soboto železniški čuvaj Zupanc. Zapustil je vdovo, ki je sedaj izročena bedi, ker mož še ni bil stalno nameščen.

Petrovče. Vsi prijatelji mladine iz petrovške in sosednih občin se uljudno vabijo k šolski veselici, ki se vrši dne 4. avgusta ob 3. uri pop. v dvorani pri Šantl-u. Narodnjaki, ne pustite se osramotiti glede udeležbe.

Iz Št. Jurja ob j. ž. Pišejo nam: Strašno udarjajo klerikalci na boben za čukarsko slavnost, ki bo 11. avg. pri nas. To bo zopet ta dan krokanja in čez ograje skakanja! Šentjurski naprednjaki iz trga in okolice se bomo najlepše izognili klerikalnemu izzivanju, če pojdemo vsi na shod naprednega „Političnega in gospodarskega društva za šmarsko-rogaško-kozjanski okraj“, ki bo isti dan ob 3 uri popoldne pri Vodebu v Slivnici. Na svidenje, naprednjaki naše fare, 11. avgusta v Slivnici!

V Ljubnem so se vršile 22. in 23. t. m. občinske volitve. V drugem in prvem razredu so glasom poročila „Straže“ brez odpora bili voljeni klerikalci; le v tretjem razredu je bila mala praska, ki pa je imela gospodarski in ne strankarski značaj. Izvoljenih je tudi nekaj naprednjakov.

Mariborski okraj.

Selnica ob Dravi. Tu je umrl dne 31. jul. posestnik g. Fr. Sagaj, vrl narodnjak, zaveden naprednjak. Bil je, dasi še čisto mlad, izredno delaven. Priženil se je semkaj iz ljutomerske okolice šele pred par leti, a v kratkem času je postal strah tukajšnjih nemškutarjev, ki so izgubili v njem nevarnega nasprotnika. Kot kmetovalec je bil prožet z duhom gospodarskega napredka. Bil je z dušo in telesom Sokol in Slovan. Pogreb njegov je jatri v petek dopoldne. Njegovim preostalim iskreno sožalje, vrlemu narodnemu bojevniku pa časten spomin!

Iz Maribora. (Usoda mlade porodnice.) Ko so šli v sredo, dne 24. julija sejmarji iz Maribora, so našli v neki goščavi mlado žensko z novorojenim otrokom. Rekla je, da je v nedeljo ponoči pod milim nebom porodila in se potem zavlekla v grmovje, kjer je od slabosti obležala. Od nedelje da ni ničesar zavžila in dež jo je večkrat premočil. Piše da se Marija Bizjak.

Iz Slovenskih Goric prihajajo zadovoljiva poročila glede razvoja vinske trte. Če ne bo kake posebne nesreče, bo letos mnogo in prav dobre kapljice. Poekod se je sicer pojavila grozdna plesnoba in črnika, a večina grozdja je zdrava. Najbolj je podvržen boleznim laški in mali rilček.

Sv. Barbara v Slov. Gor. Dne 26. julija ob 6. uri zvečer smo imeli strašno nevihto s silnim nalivom in vmes še točo. Pridivjala je z grozno silo od severozahoda, podirajoč starejša sadna drevesa, ceste in mostove razdirajoč; po goricah pa je podirala bogato obložene trse v blato in odplavila zgornjo zemljo; po njivah je zalila še mlado ajdo, podrla oves itd. Tuljenje nevihte in rožljanje toče z gromom in strelo je vse razburjalo. Kmet Fr. Kranjc iz Zimice je stopil na prag, da pogleda grozno nevihto, za njim pa sta stali žena in hči; tisti hip udari strela in vrže kmeta iz hiše; kmet je hitro vstal in bežal moker v hišo; od glave dol po telesu mu je opraskalo in ožgalo kožo, odbilo peto na čevlju; ženo in hčer je pa vrglo v vežo, kjer sta omedleli in šele čez nekaj časa k sebi prišli. Po nevihti jima je šel Kranjc po zdravnika k Sv. Lenartu, da sta bili rešeni večjih bolečin in otehi smrti. Strela je tudi po hiši divjala in škodo delala, vžgala pa vendar ni. Toča je vzela četrtno letine.

Društvene in druge prireditve.

Dne 4. avgusta na Grobelno! Prijatelje narodnega dela toplo vabimo, da pridejo dne 4. avg. t. l. pop. ob 4. uri k g. Vugi na Grobelnem, kjer bomo imeli narodno veselico s kratkim poljudnim predavanjem, s par pevskimi točkami, s srečolovom, šaljivo pošto, z godbo in plesom. Vstopnina je za osebo 40 vin., pa se seveda preplačla hvaležno sprejemajo. Vabimo vse narodne šentvidčane, Ponikovljane, Šmarčane, Št. Jurčane, Celjane itd. k obilni udeležbi. — „Politično in gospodarsko društvo za šmarsko-rogaško-kozjanski okraj“.

Iz Trbovelj. Dan 4. avgusta je trbovski dan in tega dne predloži tudi celjska sokolska župa svojo bilanco slovenski narodni javnosti. Tega slavja t. j. razvltja Sokolskega prapora v Trbovljah se niso dolžna vdeležiti le vsa sokolska društva polnoštevilno, ampak tudi vsa slovanska narodna javnost, da vidi napredek svojega ljubljence „Sokola“. Zato za gotovo upamo, da ne bomo pogrešali nikogar, kateremu je pri srcu naš ideal, naš „Sokol“!

Iz Trbovelj. Dan 4. avgust, preljudni brat, vse drugo kraje pust', poleti v Trbovlje med nas Slovenskega naroda ves kras!

Veselični in telovadni prostor se je izpremenil tekom tega tedna v nebeške gradove in čarobne šotore, kjer bodo v nedeljo kraljevale vitkorastle, lahkonege in bajnokraste trbovske vile in bodo naše vrle slovenske „Sokoliče“ pogoščevale z ne-

beškim nektarjem in ambrozijo. Pomnožena godba paz. delav. podp. društva in naš slavni šramelj bodeta skrbela za zabavo plesateljne mladine in čeprav tudi starine. Če kdo želi vozove nazaj na kolodvor, naj to naznani z dopisnico pri bratu starosti Počivavšku. Na zdar!

Sv. Peter v Savinski dolini. Ženska Ciril in Metodova podružnica „Sv. Pavel“ pri Preboldu priredi v nedeljo 11. avgusta ob 3. uri popoldne igro „Divji lovec“ pod kozolcem gosp. Alojzija Šribarja.

Št. Vid pri Ptuj. V nedeljo 11. avgusta 1912 se priredi tukaj na vrtu g. V. Pernata ljudska veselica z gledališkima igrama: „Ženska trmoglavost“ (Burka v enem dejanju), in „Moška trmoglavost“ (Gluma v enem dejanju) petjem in koncertom gorske narodne godbe. Ker je to prva narodna prireditev v Št. Vidu, katerega si hočejo pridobiti Ptujčani za svoj nemškutarski obroč okoli mesta, je dolžnost vseh Slovencev, da se v velikem številu udeležijo te prireditve. — Opozorjamo na to prireditev slavna slovenska društva v okolici.

Fram pri Mariboru. Ciril in Metodova podružnica za Fram in okolico priredi v nedeljo 11. avgusta veliko narodno veselico s petjem, gledališko igro, šaljivo pošto, srečolovom itd. na vrtu gospe Turnerjeve. Začetek ob 3. uri popoldne. Rodoljubi iz okolice, ta dan vsi v Fram!

Veteransko društvo za Ljutomer in okolico priredi v nedeljo 4. avgusta 1912 v prostorih g. Vaupotiča v Ljutomeru ob 6. uri zvečer tombolo s krasnimi in mnogimi dobitki. Igra veteranska godba. K mnogobrojnemu posetu najvljudneje vabi odbor.

Kranjskogorska podružnica „Slov. plan. društva“ vabi na slovesno otvoritev „Doma na Vršiču“ v nedeljo 4. avg. t. l. ob pol 12. dop.

Veliko pevsko slavnost na Proseku pri Trstu priredi tamošnje pevsko društvo „Hajdrih“ ob priliki 25-letnice svojega obstanka dne 8. sept. t. l. Na tisoče ljudstva bo zbrala takrat slovanska pesem ob obali Jadranskega morja.

„Ulrija“ v Pragi, slovensko akademično društvo je letos ob priliki vsesokolskih slavnostij odkrilo največjemu prijatelju Slovencev sploh, posebno pa prijatelju slovenske mladine in slovenskega učiteljstva Janu Legi, ki je toliko storil za naš narod, nagroben spomenik v znesku 1600 K. Gotovo je, da dijaštvo samo ne more zmagati te svote, zato se obrača »Ulrija« do vseh rodoljubov s prošnjo za prispevke; upamo, da se bodo radi odzvali in s tem dokazali, kako Slovenci spoštujemo ljudi, ki so celo svoje življenje žrtvovali za naš narod.

Miljonska zbirka

za narodni sklad:

Zadnji izkaz 10425 v. — G. Jos. Dobnik, Ponikva, 80 v., dr. Janko Sernec, Celje, 1000 v., v gostilni g. Šušteriča na Teharjih nabrala na predlog g. E. Viharja gospodična Joštova 250 vin, skupaj 11.505 v.

Naša narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda so poslali slovenski abiturijenti mariborskega moškega učiteljskega vstoto 314 K 55 vin. s prošnjo, naj se porabi za slovensko šolo v Mariboru. Ta lep dar, ki so ga nabirali tri leta, je dokaz, da so se ti rodoljubi uže kot dijaki zavedali velike važnosti družbe sv. Cirila in Metoda in da bodo kot slovenski učitelji vedno stali neomahljivi na strani naše dične družbe. Živeli požrtvovalni rodoljubi!

Braslovce. Na dan birme je nabrala v veseli družbi pri gosp. Jos. Omladiču gđe. Marica Pretner 3 K 68 vin. za družbo sv. Cir. in Met.

Ciril-Methodova podružnica v Šmartnem ob Paki je poslala za družbo na naše upravništvo 8 K, katere so darovali neimenovani v Goričnikovi gostilni (Op. ur.; Ponovno prosimo vse, naj prispevkov na družbo ne pošiljajo na naš naslov, ker je to le nepotrebno krajšanje družbinih dohodkov. Naravno je namreč, da mi ne moremo trpeti stroškov za pošiljanje zneskov na družbo, ampak si jih moramo vedno od poslanih zneskov odtegniti. Pošiljajte zneske naravnost družbi v Ljubljano!)

Pozor, darovalec za Ciril-Methodovo družbo! Da se nam prihrani nepotrebno delo in pisarije, prosimo zopet, da se vsi darovi za družbo pošiljajo naravnost v Ljubljano, nam pa samo izkaz, kdo je daroval, kar radevolje v listu priobčimo!

Pispi.

Sv. Štefan blizu Šmarja. (Pismo puščavnika z Babne gore.) Dolgo časa že niste nič slišali od nas. Šel sem nedavno v Celje po opravkih. Ko sem nazaj grede izstopil na Grobelnem, vidim, kako so delavci železniške vozove (vagone) prerivali. Pomagal pa jim je naš gospod učitelj in obč. tajnik, da mu je znoj carkoma lil raz obraza. Ko ga neki uradnik vidi, zakriči nad njim, kaj ima opraviti on z vagoni pri železnici, saj bi se mu znalo še kaj pripetiti, ko je tako neroden. „Kdo pa ste vi, da se tukaj vtikate?“ ga vpraša. „Jas-s-s sem učitelj -K-k-kotnik pri

Sv. Štefana“. „A tako“, mu pravi uradnik, „prosim vas g. učitelj, da mi oprostite, res nisem mislil, da ste vi učitelj. Ali imate pri vas tudi več učiteljev, ali ste sami Vi?“ „O ja je še nnnad- učitelj in pa učiteljica“. „Pa ni tista Kotnica Vaša žena, ki je tolkokrat v časopisih?“ „J-j-ja je ona moja žena, pa ni res vse, kar časopisi o nji pišejo“. „No ali imate tam tudi župnika?“ „S-s-seveda ga imamo, pa prav pridnega in mirnega.“ „Ali imate tam tudi kaplana?“ „Tistga pa nimamo, poprej smo ga zmirom imeli, potem pa je eden neki deklici nekaj napravil, da je morala potem v Ljubljano se peljati in nekaj časa tam ostati“. „Kako pa ljudje?“ „E no, poprej so še meni nekaj verjeli kot občinskemu tajniku in učitelju, odkar pa je neki Malgaj pri nas in pa nadučitelj, je pa ta hudik ljudi čisto na drugo pot spravil, da po svoji glavi mislijo in meni nič več ne zaupajo; seveda sem sam tudi nekaj kriv ker sem bolj pozabljen in pa včasih na občini napravim tako budalost, da se mi farovške krave smeji, kadar jih mežnar napaja“. „Kaj pa kaj z občinskimi volitvami, ali so v odboru sami taki ljudje kakor ste vi?“ „Nekaj jih je, pa že malo, ker so sprevideli, da se ni name veliko zanašati. Zdaj bojo nove volitve, pa ne vemo, kedaj še bojo; ker smo se bali, da bi premalo naprednjakov v odbor prišlo, smo nalašč občinske volitve tako zavlekli, da bojo nazadnje naprednjaki dobili večino, kar se mi kikci tudi nadejamo“. Naveličal sem se poslušati in ker je ravno šel vlak na Šmarje, vzamem vozni listek in hajd v Šmarje. Ker sem imel potrebo v želodcu, se napotim v hotel in zahtevam nekaj krepčila za želodec. Med tem pa slišim, kako sta hotelin in pa Stoklasov Zejpa čez naprednjake zabavljala, da je že njihov konec tukaj in tako dalje. Ko pridem drugi dan k Štefanu, vidim, kako se otroci preganjajo in blato lučajo za Kotnikom. Ko se v krčmi nekoliko okrepcam, grem na pošto, pa skoraj bi jo dobil po glavi. Kotnik je namreč s šibo čakal na tiste otroke, kateri so ga v šoli jezili, in ker v šoli ne sme tepsti, ker mu je g. nadučitelj to prepovedal, se hoče pa na svojem stanovanju znašati nad otroci. In ko otroci letijo na pošto vprašat, če je kaj tam, jih pa kar po glavi naklesti: No pa to mene nič ne briga, to bodo že drugi z njim opravi- lili. Zopet sem se podal na Babno goro v svoj brlog, kjer bom prežal na Štefanskem faro. Če bom kaj zajel, Vam bom pa poročal, do tedaj Vas pa pozdravlja puščavnik na Babni gori.

Iz Središča se nam piše: Čitateljem „Narodnega Lista“ je deloma že znano, da se bavi naš kaplan v šoli z gojitvijo strankarstva; nedolžni otroci so mu tarča, v katero spušča svoje strupene puščice. V cerkvi in šoli, sveta sta kraja oba, naj se uči ljubezen in spravnost, ne pa nestrpnost in sovraštvo, kakor to dela gosp. Marko. To ni Vaša naloga, g. kaplan, ker ste duhovnik, zraven pa ste še jako jako mladi in bi bilo vam zelo v prid, ako bi le količkaj upoštevali besede svojega izkušnega in službi že osi- velega gospoda župnika. Vi razdirate, kjer morete; po Vašem še tisti ne bi smeli v cerkev in sode- lovati pri cerkvenem petju, ki imajo slučajno svoje in ne Vaše misli. Gospodek, vzemite veliko brezovo metlo in hajd z njo pred lastni prag! Na razen nedostojen, nepošten način hočete Vi razširjati svojo vero, Kristus nas ni tako učil, pouk iz veronka pa zanemarjate. Dosedaj smo bili navajeni, da so gospodje kateheti imeli vsak teden po dve uri veronka; ako so bili vsled cerkvenega opravila zadržani, prišli so drugokrat. Pa kaj je Vam gospod kaplan vera mar? Vam zadostuje na teden tudi ena ura, nam staršem in Vašim pred- stojnikom pa je to premalo. Mi zahtevamo red! Če ne marate poučevati naših otrok, saj si lahko slečete svojo mašniško suknje in si jo premenite s šofersko obleko. Kadar pridete v šolo, učite ve- rouk, če pa tega nečete, pa ostanite doma, kakor Vaš učitelj dr. Ante Korošec, ki tudi ne mara duš pasti. Cerkevno oblast opozarjamo na našega kaplana in gotovo pričakujemo, da bo napravila red, ki ga mi za svojo šolo zahtevamo. Radi pošiljamo svoje otroke v šolo, pa zato, da bi se tam učili vednosti, ljubezni in poštenja, ne pa zato, da bi jih kaplan zastrupljal s politikom. — Starši.

Iz Središča. Petindvajsetletnica požarne brambe. Četrtoletja obstanka je slavila naša prostovoljna požarna bramba dne 21. t. m. Delovala je od svoje ustanovitve leta 1887. do danes pri vsakem požaru v Središču in bližnji ter daljni okolici z največjo požrtvoval- nostjo, posamezni član mnogokrat s smrtno ne- varnostjo. Ob vsakem vremenu in ob vsaki uri je z največjo točnostjo in najvzornjšo disciplino stopala v boj s pogubnim požarom. Petindvajset- letnega slavja so se udeležila bratska društva iz okolice, iz Murskega polja in mestni požarniki iz Varaždina z zastavo. Naš trg si je odel slovesno obleko. V središki kapeli se je — po oficijelnem sprejemu bratskih društev po g. Klemenčiču — vršila slovesna maša. V vrtu pa dekoriranje jubi- lantov, ki so delovali v društvu že od ustanov- itve do danes, in katero je napravilo društvo

SURTA

in modno b... za gospode in gospe prip... izvozna hiša Prokop Sk... avsky in sin v Hum... (Čaško).

Vzorci za zab... Jako zmerno ocen. N. Izgotoviti gre...

CEPIKI

Priporočamo našim gospodinjam pravi :FRANCKOY:
kavni pridatek z tovarniško znamko :kavni mlinček:
iz zagrebške tovarne.

Štampa H. V. 1888, št. 9 H. V.

že na predvečer z godbo in bakljado nebrojne množice naroda burne ovacije. G. župan Šinko je pozdravil v imenu središke občine goste, društvo in jubilate očrtal v kratkih, jedrnatih besedah pomen požarniške organizacije, čestital g. Klemenčiču, Horvatu, Kolariču, Škorjancu in Jakobu Dogši k njihovemu četrstoletnemu delovanju in jim izročil od vlade podeljene zaslužne častne kolajne. „Hrabrosti, močnatosti, vztrajnosti“ je napis na kolajni, upravičen napis, ki nam več pove o zaslugah in vrlinah gg. slavljencev, kakor bi bilo mogoče povedati v najdaljšem opisovanju. Jubilant in načelnik g. Klemenčič se je v vznesenih besedah v imenu odlikovancev zahvalil za častno odlikovanje s prošnjo, naj se njihova zahvala naznani na najvišjem mestu. Nadalje je pozdravil in hvalil odlikovance, napredovanje Središča sploh in posebno našega mladega čvrstega „Sokola“ načelnik mestnih požarnikov varaždinskih g. Svoboda, ki nam je od lanske sokolske slavnosti v dobrem spominu. Slavnostni govornik g. J. Kolarič, 25-letni društveni blagajnik, je s priznanim govorniško spretnostjo orisal zgodovino društva, razložil pomen organizacije z željo, naj bi društveno stremljenje in delovanje vsi sotržani razumevali in vsak po svojih močeh podpirali. Po odhodu po slavnostno okrašenem trgu, katerega so se udeležile vse korporacije, deputacije in veliko število ljudstva, se je vršil banket, ob tretji popoldne pa suhe in mokre vaje srediških požarnikov, katerih mojstersko proizvajanje je vzbudilo osobito pri drugih društvih ter pri strokovnjakih nepopisno navdušenje in so želi viditelji in moštvo obilo hvale in priznanja. S tem je bil običajni del slavnosti končan, in sledila je velika ljudska slavnost v Gornjem gaju. Dvakratni dež je na gmotno stran prireditve neugodno vplival, a moralni uspeh je bil brez dvoma velikanski. Ljudstvo je pokazalo svojo prijaznost najpotrebnejšemu, nesebičnemu društvu in prepričani smo, da bo v kratkem pristopil kot član še marsikdo, ki se je dozdej obotavljal. Tisti „načelni nasprotniki“, ki mislijo, da morajo nasprotovati vsaki dobri stvari, naj enkrat sprevidijo, da je le v skupnem delu mogoče se premoči divjega elementa uspešno upirati. „Požarna bramba“ pa naj brez ozira na desno in levo hodi svojo človekoljubno pot.

Sv. Jurij v Slov. Gor. Mariborski klerikalni cunji prinašata čudna vprašanja, kateri čudni hudimani se neki klatijo po Slov. Gor. in obiskujejo v naši šoli stanujoče učiteljstvo. Evo odgovora radovednežem! Dva sta: čudno posvetni in čudno blagoslovljeni. S prvim se to pot ne bomo mnogo ukvarjali, ker je vsled svoje večne pijanosti in svinjarskega klafanja že itak do sita znan na daleč okrog. Prav nič se ne čudimo, da si dovoli v svoji natrkanosti izdajati kot šolski vodja take neslane edikte, pač pa se čudimo sl. šol. oblasti, da ga še ni poslala tja, kamor ga je ljudski glas že davno obsodil. — Za blagoslovljenega hudimana pa bi bilo prav koristno, ako bi mu blagovolji vel. g. župnik prilepiti na vrata njegove spalnice edikt »Marijinim devicam dovoljen vstop le v primernem času«. Človek, ki hoče dajati nasvete in moralne nauke drugim, mora biti v prvi vrsti sam vzor. Ne mislite si, čudno prizadeti hudiman, da so vaša hinavska početja prikrita ljudstvu! Ne! Vprašajte pred vsem svojo kosmato vest, ali vam je bila šola zmiraj svetišče, določeno za izobrazbo nedolžne mladine? Mislimo, da nas razumete, sicer smo prisiljeni govoriti v prihodnje jasneje. Za danes pa priporočamo vašemu »lajbžurnalu« v ponatis sledeče ljubko pisemce nekoga čudno blagoslovljenega brata v Kristusu:

»Duša moja zlata! N. moj! Tvoje današnje zalepko tako prebiram, tako bi rad kaj bral med vrstami, pa se mi nič kaj ne posreči. Srce ljubljeno! Niti poljubčka mi ne pošleš? Zakaj tako, N. moja! Jaz tako mrjem po Tebi, moje vse, in že tako težko čakam konec svojih počitnic. Odjadral bi najrajši nazaj v X., pa ne morem radi svojih ljudi. V X. se vrnem 16. in kako bom tega vesel. Ali Te bom smel pogosto obiskat? Odgovori kmalu, moje vse, da me odgovor dobi še tu. Nebroj vročih in dolgih poljubčkov Tvoj mešnik«. — (Pismo v originalu in fotografija »velečastitega« na razpolago.)

Tako se glase zapeljiva pisma takih in enakih čudnih hudimanov, naslovljena na neizkušene mlade učiteljice. To pa je le ena čudno-dišeča cvetka, ki je vzklija na podlagi prečudne ligurjanske morale. Dalje prihodnjic — danes pika.

Cven pri Ljutomeru. Dne 8. jun. smo na Moti pokopali posestnika Ivana Rajha. Npre-

cenljive zasluge, ki si jih je stekel blagi pokojnik za občni blagor občine Cven, mi dajejo povod, da se ga spominjam v nastopnih skromnih vrsticah. Bil je mnogo let župan in prvi načelnik krajnega šolskega sveta. Kot tak je v letih 1881—1882. vodil in srečno dokončal stavbo nove šole, katere prej na Cvenu ni bilo. S svojo odločno in neupogljivo voljo je premagal vse ovire in težkoče, katerih ni bilo malo pri tej stavbi. Z otvoritvijo šole se je začel Cven mogočno razvijati. Dasi šteje ta občina le nekaj nad 1000 duš, vendar ima svojo pošto, posojilnico, kmetijsko zadrugo in gasilno društvo. Vse te naprave so se ustanovile v teku zadnjih 30 let. Lahko torej smatramo blagega pokojnika kot posrednega povzročitelja teh občekoristnih naprav. Kot župan je bil svojim občanom blagonaklonjen predstojnik. Vspešno in odločno je zastopal njihove zadeve pred oblastmi. Zadnja leta je živel mirno v zasluženem počitku. Često je obžaloval današnje žalostne razmere med Slovenci. Bil je pač mož še iz tiste srečne dobe, v kateri smo menili, da le s skupnim delovanjem vseh naših slojev moremo priti do svojih pravic. — Kako priljubljen je bil pokojnik, je pokazal njegov pogreb, katerega se je udeležilo mnogo občinstva od blizu in daleč, dasi je bilo ravno ob čas žetve. Vdeležil se je pogreba tudi g. c. kr. okrajni glavar, ter vse učiteljstvo in učenci šole na Cvenu. Ob grobu se je zahvalil pogrebcem v imenu obitelji njegov stricnik g. Mirko Rajh, a g. nadučitelj cvenške šole je v kratkem obrisu ocenil zasluge in vrline blagega rajnika. Bodi mu lahka zemlja domača!

Mali Lošinj. Razmere pri 4. polku v Pulju osobito pri njegovi 4. stotnji, so take, da zaslužijo javne graje. Polkovnih povelj častniki proti moštvu ne izvršujejo. Meseca maja je bilo izdano polkovno povelje, da ima moštvo vstajati od 1. jun. do 30. avg. zaradi vročine ob 5. uri, da traja od 6. do 10. ure delavni čas, od 10. do 3. ali 4. ure je počitek, potem se zopet nekaj časa dela, nato se prečita polkovno povelje, in potem se gre moštvo kopat ali pa na sprehod. To povelje pa seveda tukajšnjih častnikov nič ne briga. Zjutraj mora moštvo vstati ob 3. ali 4. uri, delavni čas traja čez 10. uro, popoldne se reče že ob 1.45 h „antreten“ in traja do 5.30 h, ali celo do 6. ure, takrat se šele izda polkovno povelje. Če pa je vojak enkrat nekoliko prost, pa že pride kdo: na povelje tega in tega se mora trdnjava v prostih urah sužiti, ali se morajo prenašati zaboji, ali svinje krmiti, ali pa menažo za častniške kuharje čez hrib v dolino nositi. Zvečer pridejo stvari za kantino, in sploh, kar moštvo za živež rabi, se mora čez hrib nositi. Kdor je že kdaj videl ta hrib in po njem na vrh napeljano železnico, si je gotovo mislil: tem ljudem je dobro, vse jim železnica zvozi na hrib. Žal temu ni tako. Mnogokrat je moštvo, izmučeno od dnevnega dela, moralo čez dan po trikrat ali štirikrat gor in dol hoditi in pri vročini, ki tu vlada, 50 kg. in še bolj težke stvari na hrib nositi. To pa vse šele po izdanju povelja, ko bi moralo imeti moštvo prosto. Pa prihodnjic še več!

Zadnji dopisi.

Trbovlje, 1. avg. v nedeljo 4. avgusta se udeležil „Srbska sokolska župa iz Zagreba“ s fanfaro razvitja našega sokolskega prapora. Bratje „Sokoli“, na noge! Niti enega ne sme manjkati, da pokažemo našim bratom Srbom in Hrvatom, da se tudi mi zavedamo velike sokolske ideje!

Iz Žalca. Na očitjanja nekaterih listov in javnih govorov na toli potrebno „Zvezo slovenskih požarnih bramb na Spod. Štajerskem“ izjavlja vodstvo 1. da ima po svojih pravilih „Zveza“ tam svoj sedež, kjer biva vsakokratno izvoljeno načelnistvo, 2. da sprejema v svoje okrilje vse slovenske požarne brambe s poveljnim jezikom v svoji materinščini na Spod. Štajerskem brez razlike političnega mnenja načelnistva istega, 3. da ne goji nobene politike, da zahteva isto od svojih članic in da se strogo drži samo gesla ognjegasilstva. — Vodstvo Zveze slovenskih požarnih bramb na Spod. Štajerskem.

Iz Letuša. Gosp. nadučitelju Marschitzu so priredili dne 31. jul. Letušani ginljivo šolsko slavnost ob njegovi vpokojitvi. Vsa čast vrlim vaščanom, vsem odličnim in visokospoštovanim gospodom, ki so s svojim posetom izkazali posebno čast našemu spoštovanemu nadučitelju, ki ima velike zasluge za razvoj in povzdigo naše vasi. Svojih učiteljev narod ne pozablja, izreka jim svojo zahvalo in željo, da srečno uživajo svojo

vpokojitev. Svojemu učitelju izreka ljudstvo svojo zahvalo!

V Ormožu slavi v nedeljo, dne 4. avg. t. l. moška podružnica C. M. D. 25-letnico obstanka z ljudsko slavnostjo, ki se vrši v čitalnici in na vrtu. Na sporedu je petje, godba, slavnostni govor, nastop „Sokola“, prosta zabava. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopajna 30 vin.

V Dragučovi so pri obč. volitvah izvoljeni v vseh treh razredih slovenski možje.

Duhovniške vesti. Za 2. kaplana pri Sv. Jurju ob Ščavnici je imenovan g. Ivan Cilenšek, za kaplana v Miklavžu pri Ormožu g. Franc Časl, za 2. kaplana v Starem trgu pri Slov. Gradcu g. Jos. Potočnik.

Velik požar je v pondeljek popoldne v Dobravcih (med Šmiklavžem in Hočami) uničil hiše in gospodarska poslopja posestnikom Mariniču, Sagadinu, Pivcu in Ozimiču. Škode imajo vsi skupaj krog 20.000 K. Zavarovalnina je mnogo manjša.

V Kollnu v Nemčiji je umrl nadškof kardinal dr. Fischer

Iz Ptuja. Okoličani se bridko pritožujejo, ker je most čez Dravo zaradi popravila vsako popoldne za promet zaprt, in še dopoldne, ko je odprt, se sme samo skoro prazen voz čez peljati. Kakor hitro je kaj več naloženega, se mora odložiti. Na drugi strani pa baje meščani smejo voziti, kolikor hočejo, in celo popoldne. To je na vsak način krivična dvojna mera, zakaj okoličani morajo plačevati veliko cestnino, ki pa gre vsa v prazne mestne blagajne. Ornig, veliki „kmečki prijatelj“, bi tu pač lahko napravil red.

Gospodarski paberki.

Kmetjsko zavarovanje na Ogrskem.

Na Ogrskem je pred nedavnim stopil v veljavo zakon o zavarovanju poljedelskega delavstva. Država je v smislu postave osnovala penzijski zaklad na isti način, kako ga imajo uradniki, ter ga upravlja, podpira in tudi jamči zanj. Zavarovanje je mešano, je starostno, pa tudi zoper nezgode in bolezni; ni omejeno le na male ali velike kmete, tudi drugi kmetjski delavci se ga morejo poslužiti. Kdor se hoče zavarovati, se vpiše v svoji občini in plača po poštnih listih, ki mu jih da uprava zastoj na razpolago, za celo leto 10 K. Zavarovanec ima kljub majhni članarini vendar precejšnje ugodnosti, ki obsegajo redno penzijo, posmrtnino in nezgodnino, za slučaj nesreče ima brezplačno zdravljenje. Z ozirom na malo članarino znaša redna penzija seveda le 240 K in ima oni do nje pravico, ki je plačeval najmanj 40 let; s 65. letom stopi lahko vsakdo v pokoj, ako je tudi zdrav in zmožen za delo, da je bil le 10 let zavarovan. Njegova pokojnina znaša 6 krat toliko let, kakor je plačeval zavarovalnino; če je bil n. pr. zavarovan 15 let in hoče sedaj stopiti v pokoj, bo dobil na leto 90 K. Ako umrje član, ki je vsaj 10 let plačeval, dobi njegova žena odpravnino, ki je enaka pokojnini umrlega sorazmerno po letih njegovega članstva, če pa umrli mož še ni bil 10 let zavarovan, dobi žena polovico svote, ki jo je ranjki že plačal. Za slučaj, da zapušča član nepreskrbljene otroke, ne še 14 letne, dobi vdova že po 2 letnem članstvu najmanj 100 K; če pa nima žene, ne otrok, dobi 50 K njegovi ljudje za pogreb. Za časa bolezni ima zavarovanec pravico na brezplačno zdravljenje, in ako mora vsled nezgode ležati dalje nego en teden, a manj nego 10 tednov, dobi na dan 1 K; če je pa dalje nego 10 tednov bolan in ne more delati, stopi v pokoj, dokler je bolan. Če se je to zgodilo vsled nezgode, znaša njegova pokojnina 240 K, ako pa more kaj delati, sorazmerno manj; ako vsled nezgode umre, dobi žena 400 K, in če zapušča tri nepreskrbljene otroke, dobi vdova 500 K, za štiri otroke 600 K, za pet otrok 700 K, za šest in še več otrok 800 K.

Po „Gosp. Nov.“

Kmetijstvo in ljudska prehrana sta tesno med seboj združeni. Da lahko pokrijemo domačo potrebo na pšenici in rži, ali da celo lahko v inozemstvo prodajemo, je potrebno še veliko zvišanje množine pridelka. Mnogo pridelka se pa le, če se gnoji bogato s fosfornokislimi gnojili, ker je ravno fosforna kislina glavni čimtelj pri izrasti zrnja. Najboljše fosfornokislino gnojilo za ozimne je, kakor kaže izkušnja, Tomasova moka 400 kg Tomasove moke »zvezdna znamka« za ha poleg hlevskega gnoja, ali 500—600 kg Tomasove moke »zvezdna znamka« poleg kalijevega in dušikovega gnojila zdatno pripomore k bogati žetvi.

Vzamite, če ste nahodni, hripavi, zaslišeni in če težko dihate, Fellerjev fluid z znamko „Elsafuid“. Priporočali smo se sami pri bolečinah v hri in v vratu, stranah bodljajih, itd., o njegovem zdravilnem, kašelj odganjajočem, okrepljenem učinku. Tučat na poskušnjo 5 kron, 2 tacata 8 K 60 v franko. Ljud. zdrav. edino lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elzin trg št. 264 (Hrvaško).

Bodemo li jo našli?

Iščemo gospodinjso, ki še ne uporablja Schichtovega mila!
Hočemo ji pojasniti, da je zapravljivost, če se
perilo s slabim, torej dragim milom uničuje.

20. 9. 1912

5. 'narodna zbirka'

Razne novosti.

34 let star s 57 otroci. V budimpeštansko blaznico so pripeljali nedavno sodnika Emila Benenya iz Ugoeze. Z njim vred je došlo 57 tožb za očetovstvo. Tudi redka in zanimiva prikazen.

Matl in sln. Szegedinsko sodišče je obsodilo gospo Korago na 6 let, njenega sina Pavla pa na 6 mesecev zapora, ker sta imela dolgo vrsto let med seboj ljubavno razmerje, kojega posledice so bili 4 otroci.

Utonil je v Savi 26. t. m. deželni tainik pri kranjskem dež. odboru, g. Fr. Korošec, odločen slovenski naprednjak.

„Slovensko društvo“ na Beki se je moralo razdružiti, ker vlada naknadno ni potrdila društvenih pravil.

Strašen požar na Kitajskem. V mestu Hotanu na Kitajskem je divjal te dni strašen požar, ki je povzročil velikansko škodo. Požar je uničil nič manj kakor 4000 poslopij, med temi skoro vse mestne trgovine. Splošno se domneva, da so ogenj podnetili vojaki.

Dražba zapuščine srbskega kralja Aleksandra. Iz Belgrada poročajo: 20. avgusta bo v Tokovi javna dražba zapuščine umorjenega srbskega kraljevskega para kralja Aleksandra in njegove žene. Prodajala se bo kuhinjska oprava, fina steklena posoda in pa oni dve postelji, v katerih je bila kraljeva dvojica umorjena.

Čuden porod. V Monakovem (na Bavarskem) je porodila neka ženska dvojčke in sicer eno belo in eno črno deklico. Oče otrok je zamorec. Stvar vzbuja silno zanimanje v zdravniških krogih.

„Spomin s I. zleta slovanskega sokolstva l. 1912 v Prago“ je pravkar izdala založba „Minerva“ v Pragi, Spalená ul. 48. Je to album, obsegajoč 16 listov, izvedenih s svetlotiskom, predstavljajočih 33 raznih momentov z zletnih slavnosti. Cena je jako nizka, 3 K. Slike so v velikosti 34 x 24 cm.

Triletni morilec. V Szolnoku na Ogrskem je neka ženska Ivana Makocsi vzela pred dnevi na rejo 3 meseca starega otroka, kar je vzbudilo ljubosumnost njenega triletnega sinčka. Ko je odšla Makocsijeva z doma, je pustila oba otroka brez nadzorstva. Med tem pa je njen 3-letni sin ubil dojenca z nekim dletom. Proti neprevidni materi je uvedeno kazensko postopanje.

Cene deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Jčmen		Oves		Koruzna		Proso	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje . . .	50	12	—	9	—	10	—	12	50	11	50	14	—
Ormož . . .	50	11	—	9	—	48	50	8	50	10	50	9	50
Gradec . . .	50	12	50	11	50	11	95	12	67	10	70	6	50
Maribor . . .	50	11	—	10	—	9	—	12	—	10	50	11	50
Ptuj . . .	50	11	—	10	50	10	—	12	—	10	50	—	—
Celovec . . .	50	12	—	10	48	—	—	12	86	—	—	—	—
Solnograd . . .	50	12	30	11	40	—	—	12	70	11	30	—	—
Dunaj . . .	50	12	25	12	15	9	63	11	45	9	55	—	—
Ljubljana . . .	50	12	42	10	87	10	60	11	47	9	90	—	—

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kislo		Ržena slama		Ježna slama	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje . . .	50	10	50	15	50	2	40	2	20	3	—	2	50
Ormož . . .	50	12	—	15	—	3	—	2	50	2	—	1	50
Gradec . . .	50	12	—	—	—	3	5	2	95	2	35	—	—
Ljubno . . .	50	—	—	22	—	4	—	3	—	3	50	3	—
Maribor . . .	50	11	50	15	50	2	50	—	—	2	50	2	—
Ptuj . . .	50	—	—	—	—	3	60	3	10	3	40	2	60
Celovec . . .	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Kapele: To je preobčesna stvar. G. Š. u tudi mi ne bomo mogli čuta hvaležnosti v glavo ubiti, če ga v srcu ne čuti. — Gornjograd: Ali se vam

zdi, da ima to kak pomen? Nam ne! Kaj drugo! — Paradiz: Preveč nevarno! — Konserviranje, Sv. Anton na Poh.: Pride prihodnjič, ni več šlo. Št. Lenart na Štaj. Muta: Istotako, Ormož: Prejeli šele danes, ko je list že v tisku!

Stavbeni prostor

na lepi solnčni legi, 8 minut od mesta Celja oddaljen, se proda po zelo nizki ceni. — Natančneje v gostilni „Sokolski dom“, Gaberje pri Celju.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

M. A. Möllersdorf: Vi ste dobivali list od 1. XI. 1910 do 1. VII. 1911. To znese 2 K 67 vin. Sedaj ga dobivate zopet od 1. VI. 1912, kar znese do konca leta 1912. K 2'33, torej skupaj 5 K. Plačali pa ste 21. X. 1910 K 1'— in 4. VI. 1912 K 2'—, skupaj K 3'—, tako da je do konca leta 1912 še plačati 2 K. — Jastrebel: Plačali ste glasom naših knjig: 13. I. 1908 K 4'— do 31. XII. 1908; plačali ste tudi za leto 1909. po položnici K 4'—; 14. I. 1911 ste plačali K 1'— do 31. III. 1910, 9. II. 1912 K 4'— do 31. III. 1911. Ali imate še kaka potrdila? Poročajte, da stvar uredimo!

Pisarna v velikem mestu

sprejme 491 3-1

stenografinjo

Ponudbe na upravnishvo „Narodnega Lista“.

Naznanilo in priporočilo.

Slav. občinstvu iz Celja in okolice vljudno naznanjam, da sem preselil svojo

krojaško obrt

iz Gosposke ulice na 489 3-3

Glavni trg št. 12

poleg lekarne „Marija Pomaga“.

Potrudil se bodem kakor dosedaj tudi zana-prej cenjene odjemalce postreči vedno z dobrim blagom ter zmernimi cenami. — V zalogi imam vsakovrstne zgotovljene obleke za gospode in dečke. Izvršim m priproste in najfinije obleke po meri v najkrajšem času.

V nadi, da mi ostanejo vsi dosedajni odjemalci zvesti ter da si pridobim še mnogo novih belježim s spoštovanjem

Josip Leon, krojaški mojster v Celju, Glavni trg 12.

33

parnikov!

33

parnikov!

Avstro-Amerikana, Trst

Redno prevažanje potnikov in blaga v G-ško, Italijo, Španijo, Severno in Južno Ameriko.

V Njujork iz Trsta

z novimi brzoparniki Avstro-Amerikane

Cesar Franc Jožef I. ali Marta Washington

Prevoz od Gibraltarja v Njujork traja 7-8 dni. Predidocih 6 dni je brezplačna zabava vožnja po Jadranem in Sredozemskem morju, ker je cena za skupno potovanje ista ko sicer za navadni prevoz. Bliznji odnosi: „Cesar Franc Jožef I.“ 17. avg., „Alce“ 2. avg., „Laura“ 31. avg., „Martha Washington“ 11. sep. Za krožna potovanja po Srednjem morju z velikimi parniki posebne cene.

Podrobne podatke daje: ravnateljstvo v Trstu, Via Molin Piccolo 2 in Karl Kiffmanna nast. Maribor, Grajski trg 3. 484 3-1

Loterijske številke.

Trst, dne 27. julija 1912: 86, 83, 46, 73, 33.
Linc, „ „ „ „ 25, 41, 37, 87, 18.

Častna izjava

Obžalujem, da sem gospoda župana Josipa Skasa dne 9. julija razžalil, prekličem svoje žaljive besede in se mu zahvaljujem, da je odstopil od sodnijskega postopanja.

Velenje, dne 25. julija 1912.

Vincenc Dolenc.

485 1

Učenec

iz poštene slovenske hiše, več obel jezikov, se sprejme takoj v slovensko trgovino s papirjem in galanterijskim blagom V. Welxl v Mariboru. 488 3-1

Iščem gostilno na račun ali v najem.

Naslov pove upravnishvo „Narodnega Lista“.

487 1

Penzionistu

se odda lepo stanovanje z 2 sobama, kuhinjo, drvarnico in vrtom, v bližini Vojnika, ob državni cesti. Cena po dogovoru. — Ponudbe na upravnishvo „Narodnega Lista“. 489 3-1

Vabilo na

izvanredni občni zbor

„Posojilnice v Gornjemgradu“

ki se vrši

v soboto, dne 10. avgusta t. l., ob 2. uri popoldne v Gornjemgradu v uradnici.

DNEVNI RED:

1. Sprememba pravil. — 2. Predlogi.

490 1

Načelstvo.

Dečki in deklice na hrano in stanovanje

se sprejmejo pri bivši učiteljici v Celju, Gosposka ulica št. 30. 482 3-2

Vsak četrtek razprodaja

po zelo nizki ceni ali za vsako ceno.

Letna obuvala, platneni čevlji, sandale in drugo vsakovrstno obuvalo.

Štefan Strašek,

Kovarska ulica. 479 2-2

Med. univ.

dr. Bela Stuhec

v Ptuj

praktični in zobozdravnik

ordinira zopet od 3. avgusta 1912 naprej.

Trgovski pomočnik

boljša moč, prvega nabora prost, želi svoje mesto s 1. oktobrom ali poprej spremeniti v manufakturno ali pa trgovino mešanega blaga. Cenj. vprašanja pod „Stalnost“ 1912 na upravništvo tega lista. 476 2-2

Edino pristno s to 189 44-24

varstveno znamko

Röslerjeva voda za zobe
najboljša za zobe. Se dobi povsod.
Steklenica 72 vinarjev.

Slikar in pleskar

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela kakor slikanje sob, : cerkev, gledaliških : odrov, črkoslikarstvo na steklo, les itd. — Zmerne cene. — Priporoča se za obilna naročila. Svoji kevojim!

Viktor Bevc, Celje
90 Graška cesta št. 8. 49-27

Čevlje

promenadne, lovske, telovadne, planinske in sploh vse vrste izdeluje

Adolf Bursik v Celju
Cene zmerne. Postrežba točna

V najstarejši

narodni manufakturni trgovini se vsled smrti gospoda

Karola Vanič v Celju
„Narodni dom“

prodaja

vsakovrstno blago, kakor: moško in žensko sukno, druki, oksforti, platno vseh širokosti, dežniki, nogavice, moderci, kravate itd. po zelo znižani ceni

Velika množina različnih ostankov pod lastno ceno!

Ivan Rebek, stavbeni in umetni ključavničar, vodovodni inštalater (Poljska ul. 14)

se priporoča za napravo železnih ograj, vrat, oken, stopnic ter za vsa konstrukcijska dela, štedilnike, vseh vrst vodovode, vodnjake, kopališča. Izdelujem močne premostne tehtnice (Brückenwagen). — Vzajem v popravilo vsakovrstne tehtnice in uteže.

Celje.

Vse po dnevnih cenah.

105 48-27

Celje.

ADAM

Rastlinski liker „ADAM“ sladki in grenki je vsled svoje izredno izborne kakovosti nedvomno na vrhuncu vseh izdelkov te vrste.

Rastlinski liker „ADAM“ predstavlja isto nito nastavek iz 30 različnih vrst najzdravilnejših rastlin in korenin ter se vsled svoje fine kakovosti ne sme primerjati s podobnimi izdelki, napravljenimi iz esence.

Edini izdelovatelj: F. S. Lukas v Celju. Rastlinska destilacija „ADAM“.

Trgovina s špicerijskim blagom	Slovinci! Zavedajte se!	Trgovina z moko in deželnimi pridelki
Glavna slov. zaloga, velika izbira kranjskega vrvarskega blaga n. pr. štrang, uzd, vrvi, štrikov za perilo, mrež za seno in za otroške postelje itd.	Ivan Ravnikar Celje Graška cesta št. 21.	Glavna slov. zaloga suhih in oljnatih barv, čopičev, : firneža in lakov : Kupujem vse deželne pridelke po najvišji dnevni ceni.
Zaloga sveže žgane kave.	Na drobno in na debelo. Točna in solidna postrežba.	Zaloga rudniških vod

Edino delniško pivovarniško narodno podjetje

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

Svoji k svojim! v Ljubljani Svoji k svojim!

priporoča svoje

izborno marčno, dvojnomarčno, termalno in granatno pivo v sodčkih in steklenicah.

126 47-26

347 52-13

Razpošiljalna zaloga dalmatinskih vin

Glavni trg 8 Celje Glavni trg 8

Ima v svoji veliki zalogi najboljša vsakovrstna dalmatinska vina in razpošilja na veliko in v steklenicah. Črno vino „Plavac“ za slabokrvne in druge vinske specialitete se tudi razpošiljajo. **II Zahtevajte cenik II** Prebivalcem v mestu in bližnji okolici se raznaša po hišah od 5 litrov naprej po zmernih cenah. Za naročila od 56 litrov naprej velik popust. Za naravnost vina se garantira. **Priporočam svoj vinotoč na drobno.**

Južnoštajerska hranilnica v Celju v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 1/8 % ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Smrče, Gornji Grad in Vrnsko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 350.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v obče koristne in dobrotne namene za gori navedene okraje. 92 52-27

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za napravo potov 5.000 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 12.000 K, za podporo različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 6.000 K, hranilnico ustanovivšim okrajem izplačalo okolo 45.000 K za dobrotne namene, skupno tedaj nad 100.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovinci, vlagajte v južnoštajersko hranilnico svoj cerkveni in ustanovni denar in kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance, in zahtevajte pri sodiščih, da se naloži denar za mladoletne oz. za varovance izključno le v južnoštajersko hranilnico.

Južnoštajersko hmeljarsko društvo je prejelo dne 30. julija 1912 iz Žateca pismo s sledečim besedilom:

Žatec, dne 27. julija 1912.

Slavno

hmeljarsko društvo

v Žalcu.

Dejstvo, da se na Južno Štajerskem hmelj vedno **slabejše in vedno bolj zanikrno obira in suši**, daja podpisanim tvrdkam povod, slavno hmeljarsko društvo v Žalcu prositi, naj blagovoli potom občinskih zastopov opozoriti vse hmeljarje, naj hmelj lepo obirajo in pravilno posušijo, ker bi drugače podpisani kupovanje južnoštajerskega hmelja **omejili** ali popolnoma **opustili**.

Podpisani še enkrat prosijo, naj hmeljarsko društvo blagovoli vse ukreniti, da se odpravijo zgoraj navedeni nedostatki, kateri bi bili lahko usodepolni za tamkajšnje hmeljarstvo ter se slavnemu društvu za ves tozadevni trud in prizadevanje zahvalijo in beležijo

z velespoštovanjem

Gebrüder Wurdinger s. r., **Julius Sonnenschein** s. r.,
Bode & Voigt s. r., **Pfister & Wüstl** s. r.,
Gebrüder Christl s. r., **M. H. Russ & Comp** s. r.,
Adolf Heller vorm. **Albert Heller** s. r., **Josef Paulus** s. r.,
S. Landesmann s. r., **Kaspar Danzer & Comp** s. r.
M. Gütermann Söhne s. r.

LISTEK.

Stara pravda.

Speenil Anton Aškerc.

III.

Zmaj.

Neguden črv, lintver hud,
črv je tako močno zarjul,
da se je ves grad na kup sesul.
Narodna.

Kaj bliaka se tam in grmi?
Kaj zemlja se trese, bobni?
V višavi se krešejo strele,
ko sodaji dan vžgati bi htele!

„To dela veliki pozój,
sin moj, pod Konjiškoj gorój;
sred gore ti jezero plava,
a zmaj na dnu jezera spava.

Železnimi lanci pripet,
tam spava že bogve kaj let;
glav strašnih ima devetéro,
očij ima osemnajstéro.

Glav srednja mu nosi zaklád,
to krona je, dijadém zlat,
v njem démant* ogromen iskri se,
ko solnce to v gori žari se.

No včasi pozój se vzbudi,
in takrat po gori bobni:
grom dela zvenčéča veriga,
blisk pa mu iz démanta šviga.

Zmaj sanja o starih ti dnéh,
ko prežal po hostah je téh;
gotično je lačni odpiral —
otróke slovenske požiral.

Oh, metal mu jih je vsak dan
brezsrčni in tuji tirán;
naš národ je zmajú žrtvoval,
graščák nam trdó gospodóval.

Priklenil po-ast je Krsnik,
spasitelj naš, močni svetnik,
in da iz goré ne prihruje,
o Jurjevem mašnik mašnje ...

Unuki nas tujčevi spet
veliko že davijo lét;
vse radi bi nas pokončali,
pozóju nas spet darovali.

Moj oča tlačán, jaz tlačán,
ti sinko boš v robstvo vkován;
tlačáni na svet se rodimo —
tlačáni ga spet zapustimo ...

Ko sila do vrha vzkipi —
ti videl té hude boš dni —
zmaj v góri se znova vzbudil bo,
verige jeklene zdrébil bo!

Ko sodnji dan grom bo grmél,
in zmaj bo na svetlo hrumul;
pomágala več ne bo maša,
ne prošnje, molitev ne naša.

Na nas ne — na vrage pozój
z vsój svojoj bo planil močjój,
z vsem jezerom nanje prihruj bo,
s Konjiškoj gorój jih podsul bo.“

Češki otok pod nemškimi valovi.

Spisala Sokolova. — Poslovenil Š. K.

(Dalje.)

Vzrastla je, kakor некоč večina žená v Češki — brez narodne zavesti. Njeni stariši so bili sicer Čehi, a dali so hčer, kakor je bilo takrat v modi, v nemški samostan, »da se izobrazí«, pa je bila Petričkova vzgojena v predsodku, da je češki jezik manj vreden od nemškega. Doktor jima ni bilo v gmotno škodo, ni branila možu pošiljati otroke v češko šolo, čeprav bi jih bila rajše videla v šoli, kjer je bolj »nobl«. Na njegovo vedenje je gledala kot nekakšno slabost, na katero se ne sme žena ozirati, posebno še pri možu in gospodarju. Zdela se ji je ta slabost takšna, kakor je pri drugih kadenje, poplvanje ali karte.

A ko je pritiškalo na nje vedno hujše zlo, ko so do čistega potrošili prihranke, tedaj je pričela to moževo »slabost«, kakor je imenovala njegovo narodno prepričanje, sovražiti in se ji ustavljati z vso močjo. In nekaj dobrega srca, ki do tedaj ni mogla nič drugega pozeleti, nego da je življenje njenih dragih poleg njenega ugodno in prijetno, je postala sedaj nagla ko ogenj, polna očitani, s katerimi je ubogega Petrička vedno bolj neusmiljeno zbadala, kolikor bolj jo je on mirno prepričeval, da mu njegova narodnostna čast in dolžnost ne dopušča drugače delati. Le dražil jo je z načinom, kako jo je hotel tolažiti:

»Ah, mamica, videla boš, da bode boljše! In če že drugače ni, naj se otroci nauče že od mladega si iskati kruh. Kdo ve, kako jim bode še prav prišlo! Ljubi Bog bode dal, če bodeva vzgojila dobro otro-

* démant — dragocen kamen.

ke, da vendar ne bomo umrli od gladu. Samo da si na dušo ne nakopljeva greha, da sva izdala svoj narod kakor Juda Iskarijot.

»Národ, národnost!« je stresnila jezno z glavo. »Seveda »narodnost« je za te več nego vsi otroci skupaj! Samo da nje ne razžališ, kaj ne? A kaj otroci, kaj se zмениš za otroke, niso ti prirastli na srce! A zato ne pustim jaz, da se jim godi krivica, ali čuješ?« — — —

In ni bilo ne konca ne kraja očitanjem razjezene, a pri tem napram možu nepravilne žene, ter je Petriček rajše na vse to molčal, samo da je ni preveč dražil. Vedel je, da vse to izvira iz njene ljubezni do družine, katero je videla v nevarnosti, in zato ji v duši ni zameril njenih očitani.

Tonina vrnitev je v hiši vse za dolgo časa spremenila.

Petrička je ravno to hčer ljubila z vsem srcem, pa je pred njo zamolčala svoje križe in težave. Na eni strani jo je razveselila hčerina vrnitev; a k temu je še znala Tona vse tako obrniti, da je razveselila sama sebe in vse, in da ni imela Petrička časa za premišljevanje o svojem položaju. Igraje se je bila naučila pri svoji teti v Pragi plesti na stroj — pri vsem šolskem učenju — in videč sedaj doma, da mati sama opravlja gospodinjstvo, in da očetov zaslužek ni samo mal, temveč tudi nestalen, si je poiskala dela v eni veliki ještjedski pletilnici. Za nekaj časa je stopila v učenje, da se je dobro izurila v pletenju, kar je hitro dosegla s svojo nadarjenostjo in marljivostjo; posodili so ji stroj na odplačevanje, in plela je sedaj marljivo od jutra do večera in dostikrat tudi pozno v noč. In tako je zaslužila za družinske potrebe sicer malo, a gotovo, t. i. vsako nedeljo, in Petrička je ta prispevek zelo cenila, ker je bil od hčere. In mogoče bi se bila tudi končno Petrička sprijaznila z novim položajem, kateri se je toliko razlikoval od prejšnjega blagostanja, ko bi ne bile prišle nove bridke izkušnje.

V mestu je bilo izdano novo geslo: Čehom odpovedati stanovanja. Odpovedano je tudi bilo Petričku. Bil je pravi križev pot ponižanja in zasramovanja, dokler se mu ni posrečilo dobiti stanovanje, v katerem jih najdemo v pričetku povesti. Maloštevili češki posestniki so imeli prenapolnjena stanovanja, a Nemci, čeprav so imeli mnogo stanovanj, jih niso oddajali, če je bil najemnik Čeh. Škode od praznih stanovanj niso imeli, ker jim je mestni magistrat plačal najemnino, katero bi bili sicer izgubili. Naposled mu je eden strpljivih Nemcev, trgovec, ki je bil od čeških odjemalcev odvisen, vendar oddal sobo in malo kuhinjo.

V Petrički se je zopet zbirala jeza radi te prisiljene selitve, s katero je bilo spojeno toliko težkoč in ponižanja, a k temu se je še družila, in to v vedno višji meri jeza, odkar je dozorevala Tona.

V dušo se ji je priklatila čudna misel in ji zastrupljevala edino radost, ki jo je dosedaj imela, — radost, da ima doma svojo Tono. Zdelo se ji je, da se ji Tona odtuja. Z ljubosumnostjo je spremljala njene dolge pogovore z očetom, v katere sta se spuščala pri marljivem delu. Petriček je prinašal iz »Besede« časopise od prejšnjih dni, in čez dan sta se pogovarjala o tem, kar sta čitela zvečer po delu. Pogovarjala sta se tudi z onimi, ki so prihajali kaj naročat, ali pa, ki so se mimogrede ustavili pri Petričku. Tudi knjige, izposojene iz Besede, so jima nudile neizčrpljiv material za pogovore. Petriček je strastno čital, Tona se je vrgla po njem. Kaj se je govorilo o tem ali onem, vedno je prišel pogovor na to, česar jim je bila polna duša, kar jih je peklo, bolelo, zbadalo s tisoč bodicami, kar je bilo vedno pri njih, na kar sta naletela pri vsakem koraku v vsem Ještjedu — na zatiranje češkega življa v pravi njegovi domovini, v njegovi češki domovini.

Dalje sledi.

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da za odpravo peg in za dosego in ohranjanje nežne, mehke kože in bele polti in boljšega mila kot svetovnoznano lilijno mlečno milo Steckenpferd, znamka jesdna palica, od Bergmanna & Co., Tetschen a. E. — En kos se dobi za 80 vin. v lekarnah, drogerijah in vseh enakih trgovinah. Ravnotako se obnese Bergmannova hitijna krema „Manera“ čudovito pri ohranjenju nežnih, belih ženskih rok; dobi se v tubah po 70 vin. 135 40-96

Nekaj o papeževi telesni straži.

Iz Rima je prišlo te dni poročilo, da je polovica papeževe švicarske garde vsled prestroge discipline dezertirala.

Že v XV. stoletju so imeli papeži katoliške švicarje za svojo telesno stražo. Na predlog švicarskega kardinala Schinnerja je končno papež Julij II. sklenil s kantoni Lucern in Curih pogodbo, da morata ta dva kantona imeti vedno za papežovo telesno stražo 250 mož na razpolago. Sedaj obstoji papeževa telesna straža iz 117 mož in sicer: stotnika-polkovnika, poročnika majorja, kaplana-stotnika, stanovanskega mojstra-stotnika I. razreda, sodnika-stotnika I. razreda in enega II. razreda, nadpobočnika-poročnika II. razreda, štiri pobočnike-podporočnike, sedem desetnikov, dveh vratarjev, dveh tamburjev in 94 helebardov. Stanovanjski mojster je obenem tajnik poveljništva.

Kdor hoče stopiti v papežovo telesno stražo, mora biti rojen Švicar, katoliški, zakonski samec, ne čez 25 let star, 1'74 m visok in brez telesnih napak. Kdor v Švici ni bil vojak, ta tudi ne more priti k papeževi telesni straži. Izstop iz garde je prost, vendar se mora dva meseca poprej naznati poveljništvu. Po 18 letnem službovanju ima vsak gardist pravico do dosmrtné pokojnine, ki znaša po dve tretjini, po 25 letih pet šestin, po 30 letih pa vso plačo.

Dopisi.

Iz Vojnika. Drameljski župnik Ogrizek se v „Straži“ po otročje veseli, da je ušel zaradi cerkvene kronike črešenske zaslužni kazni. Pravi, da A. ni mogel dokazati, da bi bil Ogrizek o njem kaj slabega v kroniko pisal. Seveda ni mogel, ker se cerkvene oblasti z vsemi štirimi branijo kroniko izročiti in tako ščitijo lamparijo in obrekljivost Ogrizekovo. Res pa je, da je to kroniko že mnoge ljudi, ki so bili v čreškem farova v veseli družbi, prebiralo, in res je, da sta dva odlična cerkvena dostojanstvenika, ki sta kroniko videla, izjavila, da bi za Ogrizeka slabo bilo, če bi kronika pred sodnijo prišla. Če ima torej Ogrizek čisto vest, naj sam zahteva od mariborskega konzistorija, da kroniko sodniji v porabo izroči, ker dokler tega ne stori, ostane na njem madež, da je v cerkveni kroniki čreškiski o bivšem učitelju Adumiču lagal in ga na nekrščanski način obrekoval.

Iz Središča. V glasilu klerikalne mladine „Našem domu“ se zaganja neko revše v poštene Središčane. Ne odgovarjamo dopisniku tako, kakor zasluži, ker si nočemo umazati peresa. Gospod vodja pevskega zbora in Orlov, obenem dopisnik, naj le naprej tako pridno pončuje razne „device“ igrati harmonij. Saj ob deseti uri je solnce skrito za gorami, da dopisnik lažje opravlja svoje nočno delo po jesenoych. Zdravo! Opozayalci nočnih komedij.

Od Sv. Duha na Ostrem vrhu.

Po znanem razbitem shodu dr. Verstovška povodom njegove državnozbornske kandidature so se vrgli klerikalci z vso silo na naš kraj in so si ga izbrali za cilj svojega „narodnega“ delovanja. Letos po binkoštih je dr. Hohnjec ustanovil klerikalno izobraževalno društvo. Govoril je na dolgo in široko o njegovem pomenu in kratak smisel njegovega besedovanja je bil: „Gospodar“ je tisti list, ki ga bomo čitali z vso vnemo, ničel nas bo prave politike, to se pravi takšnih političnih pobalinstev in surovosti, ki so na dnevnem redu v krajih, koder je dosega duhovniška roka. Nedavno je zopet prišel in pripeljal dr. Korošca zraven, da bi v farovžu nekoliko navdušil posili-odbornike. Korajža velja! Ampak, gospodje dragi, vaš trud je čisto zaman: društvo bo dremalo, kakor so dremavi vsi odborniki in nekega lepega dne bo po kratki in dremavi bolezní mirno v župnišču zaspalo. Dremav mu bode spomin! In mislimo, da člani, ki so pristopili po vsiljivosti družbinega tajnika, imajo tolikanj dober okus glede beriva, ki so ga dobivali v tukajšnji knjižnici, da ne bodo brali dolgovoznih in pastih Mohorjevih knjig, ki jih imajo itak doma, še manj pa „Gospodarja“ in „Bogoljuba“. Splošna sodba o hujskajočem „Gospodarju“ je: naveličal sem se samih „šinfarij“ in shodov, drugače se v njem nič ne bere. Naročujejo si vsesplošno „Narodni List“ in „Sloga“.

Mala Nedelja. Dolgo časa je vladal pri nas mir. Naše „Bralno društvo“ je plodovito delovalo, ter si pribavilo izdatno število zabavnih in poučnih knjig. Imaš vedno knjige in časnike na izbero. Toda kakor divji volkovi napadajo mirno čredo, tako so začeli nekateri hujskači svoje „velezaslužno“ delo s tem, da so si skušali pridobiti kar največ zaveznikov v svoj tabor. Nato so pozvali ti klerikalni poglavarji gospoda Hohnjeca iz Maribora, ki bi jih naj navdušil pri njihovem delu. Res so si ustanovili svoje „Kat. izobraževalno društvo“ in od tistega časa raste med našimi prej mirnimi župljani sovražstvo dan na dan. To novo društvo si dela majhno hišico zraven mežnarije. Vsi člani so mislili, tam bomo dobivali knjige in časnike. Ali čujte in strmite! V tej hišici se bodo zbirale v nedeljah po maši Marijine device „ter čakale tam na večernico!“ Dalje mislijo ustanoviti tam celó svojo posojilnico, ko imajo itak jako dobro urejeno posojilnico. Tako se torej trudijo ti klerikalni peteliní na vse mogoče načine, delati nemir in sovražstvo. Od zgoraj omenjene kočice stojijo že štiri stene. Predno bodo delo nadaljevali, bodo beračili po župniji denar. Opozarjamo že sedaj naše župljane, naj ne padejo tem beračem v mrežo. Ko pa bo poslopje gotovo, jim svetujemo, naj obesijo zunaj veliko tablo, da se ne bodo take nečastne reči od gospoda Postraka, ki je že itak znan, pisale na šolsko poslopje, da jo mora v nedeljo pred rano mašo g. Rakuša pobeliti. — Našemu „Bralnemu društvu“ te gonje nič ne škodujejo, ampak nas spodbujajo k vztrajnemu delu. Naše društvo so ustanovili ugledni možje ter upamo, da se bo tudi v prihodnje veselilo čvrstega napredka. Le naprej!

Lepo posestvo

približno 35 oralov zemlje, t. j. njive, travniki itd. z lepim prostornim kmetijskim poslopjem, kleti hiša z gostilniško koncesijo, se odda takoj v najem. Celo posestvo leži na okrajni cesti, 1/4 ure od trga Sv. Lenart v Sl. gor. Letno najemnino kakor druge podrobnosti pove **oskrbništvu grajščine Hrastovec (Guttenhaag) pri Mariboru pošta Sv. Lenart v Slov. goricah.** 472 8-2

Proda se

popolnoma nov daljnogled. Cena 24 K. — Izve se v uredništvu Narodnega Lista.

Lokal za trgovino z mešanim blagom,

na že vpeljanem prostoru s prodajo drv in premoga, obsegajoč trgovino, kabinet, 2 kleti za premog in skladišče za drva, se odda v Celju, v Gospodski ulici št. 30. 481 8-1

Hiša s trgovino

v lepem kraju na Spodnjem Štajerskem z velikim sadovnjakom in vrtom za zelenjavo, se prodaja pod zelo ugodnimi pogoji. — Vprašanja na upravnishtvu tega lista pod šifro **J. C.** 433 6-5

Velika češka zavarovalnica na življenje sprejme v vseh krajih na Štajerskem

zastopnike ali akviziterje

na provizijo in tudi na stalno plačo. Pogoji jako ugodni. Posebno pripravno za penzionirane uradnike, učitelje, gostilničarje itd. Ponudbe na poštni predal št. 243 v Trstu l. 474 2-2

Jako redka prilika.

Od velike tovarniške zaloge mi je izročeni v prodajo veliko tisoč krasnih, težkih tigrastih flanelnih spalnih odej z lepim pisanim robom. Odeje so pripravne za vsako hišo, so tople in močne, krog 190 cm dolge in 140 cm široke. Dajte si takoj poslati 4 kose tigrastih flanelnih odej za skupaj K 9.85 z zavijanjem in poštnino vred. brez vsakega doplačila franko po povzetju. Z mirno vestjo lahko trdim, da bo vsak s pošiljavo zadovoljen in lahko z zaupanjem naroči. 429 Zamenja se lahko vsak čas. 6-3
Gospodična Marjeta Ahrens, Wiesbaden, Waterloostr. 4.

Prva južnoštaj. kamnoseška industrijska družba v Celju

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih vrst marmorja, granita i sienita.

Nova ulica II, zraven slov. šole. Edino nar. kamnoseško podjetje.

30 Lastniki: 12-8
Rob. Diehl, Ant. Kolenc in Fr. Strupi.

:: Izvrševanje ::
vseh cerkvenih stavbenih del s strojnim obratom. ::

SINGER

'66'

šivalni stroj 20. stoletja

Kupujte samo v naših trgovinah ali po naših agentih.

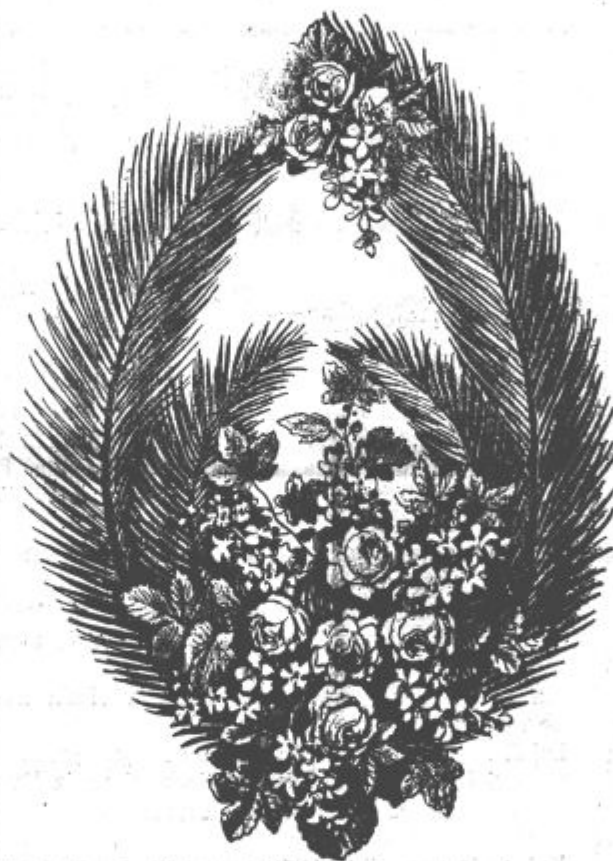
SINGER Co., akc. dr. za šivalne stroje

Selje, Graška c. 33; Maribor, Gosp. ulica 32; Slov. Gradec, Glavni trg 46.

Svarilo pred zamenjavami! Vse od drugih trgovin za šivalne stroje pod imenom „Singer“ ponujani stroji so posneti po enem naših najstarejših sistemov, ki daleč zaostaja za našimi novimi sistemi šivalnih strojev v konstrukciji, uporabnosti in trpežnosti. 31-8

Na vprašanja vedno zaželjeni odgovor.

Vzroci za vezenje, gačenje in šivanje gratis in franko.

Nagrobne vence

v raznih velikostih in cenah s trakovi in brez trakov ima v zalogi

Zvezna trgovina (Goričar & Leskovšek) v Celju. 27 12-8

Naročila se izvršujejo z obratno pošto. — Brzojavni naslov:

Zvezna trgovina, (Goričar & Leskovšek, Celje)

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte le Tolstovrško slatino

ki je najboljša namizna in zdravilna kislá voda in se naroča v Tolstem vrhu,

pošta Guštanj, železniška postaja Spodnji Dravograd, pošta in postajališče Guštanj, Koroško. Brzojavni naslov: Oset, Streitben. — Tam se nahaja tudi dobra gostilna in prenočišče. Prazne steklenice drugih voda se sprejmejo v polnitev. Cene nizke. Plakati, prospekti in ceniki na razpolago zastoj in franko. — Uporablja se kot zdravilna voda in namizna osvežujoča pijača. Več priznanih in pohvalnih psem. — V lastni uporabi pri mnogih odličnih zdravnikih cele Avstrije. — Preurejen vrelec! Znižane cene! 462 16-3

R. DIEHL, žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovca, brinovca, vinskega žganja in domačega **konjaka.**

Rezervni fond K 322.522.95, stanje vplačanih deležev K 117.660,

Enaintrideseto upravno leto.

Lastno premoženje K 503.462.49, zadružnikov čez 3.000.

POSOJILNICA V MARIBORU

V LASTNI HIŠI V NARODNEM DOMU.

Hranilne vloge sprejema in jih obrestuje: na vložne knjižice po 4 1/4% in 4 1/2%, v tekočem računu po 4 1/4% oziroma po dogovoru. — Rentni davek plačuje posojilnica sama. — Posojila daje: na hipotekarni kredit in zastave vrednostnih listin oziroma knjižic po 5 1/4%, na hipotekarni kredit s poroštvom po 5 3/4%, na osebni kredit po 6%. Eskomptuje menice ter daje kredit trgovcem in denarnim zavodom v tekočem računu. 58 12-8